

Mitt livet

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING

BROMARV | EKENÄS | SNAPPERTUNA | TENALA

NR 3
2017

Läs om:

Medvandrar
med annan tro

s. 6-7

Finland 100 år

s. 8-10

Himmelska
glimtar

s. 11-13

Hjälpledaren
och
skriftskolan

s. 18-19

Johannes 15:5

Jag är vinstocken, ni är grenarna.
Om någon är kvar i mig och jag i
honom bär han rik frukt: utan mig
kan ni ingenting göra.

Hoppet är en grund som bär

Det menar vi i kyrkan. Det menar vi i Ekenäsnejdens svenska församling. Vad innebär det då att ge utrymme för hoppet? Är det bara ett naivt sätt att gå runt det definitiva för att slippa acceptera? En gnutta enfaldig verklighetsflykt? Inte alls. Att leva i hoppet är att inta en hållning där det går att andas trots trycket över bröstet, ett sätt att se mening med livet, en strimma ljus i det svarta.

Hoppet är något vi räknar med. Det bär oss. Vi tror att människan behöver kunna hoppas, både på en bättre morgondag, på att det finns en mening med livet och på att det går att leva i en trasig värld och ändå leva ett riktigt liv. Vi tror också på ett liv som fortsätter där tiden och det kända rummet tar slut (sid. 11). Och inte minst sätter vi vårt hopp till nåden, den gudomliga förlåtelsen som är gratis och kravlös och som när den levs ut påverkar vår interaktion med varandra.

Där
vetskap inte
finns får det
räcka med
hoppet

På randen till en ny hösttermin lyfter redaktionen fram hoppfulla ämnen såsom tacksamheten i att få bo i ett fritt och demokratiskt styrt land som vuxit fram ur tidigare generationers hopp om en bättre framtid (sid. 8). Vi hoppas och tror på en värld där våra insatser skapar förutsättningar för en jämlik dialog över lands-, religions-, kultur- och traditionsgränser – medvandrare med varandra som vi alla är (sid. 6).

Även framtidens hopp, de unga, lyfts fram. De ärver jorden och det vi byggt upp och skapar av det den framtid som skall bära nya generationer. Vi hoppas på dem, vi tror att de klarar av också det som vi inte har gått i land med. De unga har en lika självklar plats i församlingsarbetet som varje annan ålderskategori (sid. 18).

I den nya serien Kyrkoherden och de krångliga begreppen behandlas denna första gång det laddade begreppet synd. Fördjupa dig gärna i artikeln som accentuerar befrielsen som ger levnadshopp också där söndring dragit fram.

Och slutligen – för att fullända helheten – möts du som läsare av vattenskulpturen Hope (Hopp) redan på pärmen. En skulptur som pekar mot framtiden, fylld av fruktbarhetens symbolik.

Vi går mot höst och samtidigt monteras naturen ned. Likaså i kyrkoåret förbereder vi oss för mognande och död. Av erfarenhet vet vi att livsgnistan återvänder. Vetskapen ger trygghet men där vetskap inte finns får det räcka med hoppet – vår bärande grund.

YVONNE LINDSTRÖM
redaktör

Innehåll:

Redaktörens spalt	2
LEDAREN: Tillhörighet och gemenskap	4
Medvandranen med annan tro, <i>Monica Cleve</i>	6
Finland 100 år – minnesbilder och framtidstankar, <i>A. Lindström</i> .	8
Himmelska glimtar, <i>Wille Westerholm</i>	11
KRÅNGLIGA BEGREPP: Vad är egentligen synd?	14
Kyrkans samtalsjänst och öppettider	16
Hjälpledarens uppgift under skriftskolan, <i>M. Andersson</i>	18
TEATER: Einar	20
NOTERAT OCH PASSERAT: Sommarutfärd till Nagu.....	21
PERSONALNYTT: Diakoni med nytänk & Vikariat	22
PENSIONERINGAR: <i>Karita Lindgård</i>	24
GENOMTÄNKT: Borde vi leva mera här och nu?.....	25
Högmässor och gudstjänster	26
Musik, körer och konserter	28
Barn, familj, skolbarn och konfirmander	30
Diakoni, mission, kretsar	32
Bistånd och mission	34
Frivilligverksamhet	35
RECEPT: I köket med Ylva	36
LÄST: Karl Ove Knausgård Om våren	38
Personalens kontaktuppgifter	39
MANNA: Mitt psalmval, <i>Pia Nygård</i>	40

Gilla oss på facebook!

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING
För oss som tror att Gud är med mitt i livet

Följ oss på Instagram

EVLUTHEKENASNEJDEN

MITT I LIVET

Tredje årgången Nr 3/2017

ISSN 2343-5232

Ansvarig utgivare:

Ekenäsnejdens sv. församling/Anders Lindström, kyrkoherde
tfn 0400-527 488 e-post: anders.lindstrom@evl.fi

Adress: Larssonsvägen 1, 10600 Ekenäs

REDAKTION

Redaktör: Yvonne Lindström, tfn 044-508 1527

e-post: yvonne.lindstrom@evl.fi

Redaktionsteam: Anders Lindström, Monica Cleve,
Wille Westerholm, Markus Andersson

Mitt i livet är Ekenäsnejdens sv. församlings informationstidning. Den utkommer 4 ggr/år och postas till medlemshållan i församlingen. Tidningen är tryckt på miljövänligt papper. Upplaga 6600 ex.

Pärmbild: Markus Andersson. Vattenskulpturen Hope (Stuart Wrede)

Layout: Ekenäs TypoGraf/CW | **Tryck:** Paino-Kaarina Oy

NÄSTA NUMMER utkommer i november 2017.

Obs! Om du inte får tidningen till din hemadress eller med felaktiga adressuppgifter, ta kontakt med redaktören.

HELA FÖRSAMLINGENS SKÖRDEJIPPO

Söndag 1.10 kl. 12–15 i Snappertuna

PROGRAM I KYRKAN

Kl. 12 Skördeandakt

PROGRAM I FÖRSAMLINGSHEMMET

Kl. 12.30

- Servering av bratwurst från grillen, kaffe och saft
- Bakluckeloppis (Avg. 5 € betalas på plats)
Anmäln. senast 27.9 kl. 10 till pastorskansliet, tfn 019-241 1060
- Försäljning av lokala skördeprodukter (10 % av intäkterna till välgörenhet)

Dagen arrangeras i samarbete med den lokala Martha-avdelningen, FBK, lokala producenter, NSP

PILGRIMSVANDRING

Fredag 15.9.

Start kl. 10 från Tenala kyrka – Trollshovda kapell.

Lunch i Trollshovda skolhus. Returtransport.

Anmälan till Monica Cleve, tfn 044-755 3627.

Välkommen till

TRADITIONELLT HÖSTJIPPO

Onsdag 6.9 kl. 18-20 i och vid Tenala församlingshem

- korvgrillning, pilkastning
- kaffe och saft
- tipsrunda för små och stora
- Info om höstens verksamhet i församlingen
- II St:Olofs volleyboll-turnering för 3-mannalag. Anmäl lagen till Tomppa senast 1.9

Alla intäkter går till missionsprojekt som församlingen stöder.

FÖRSAMLINGSTRÄFFAR

- **Torsdag 12.10. kl. 18** hemma hos Gunnel Holmström, Listerbyvägen 13.
- **Torsdag 16.11. kl. 18** hemma hos Karita och Per Lindgård, Bromarvägen 1855.

Vi träffas kring ett intressant tema och umgås. Varmt välkomna!

VI BETJÄNAR UNDER HÖSTEN

September – november 2017

Pastorskansliet i Ekenäs

Larssonsvägen 1, tfn 019-241 1060

Besöks- och telefonmottagning

Måndagar-fredagar kl. 9–13

Betjäningpunkten i Tenala

Sockenvägen 13

Ingen telefonmottagning.

För telefonbetjäning ring 019-241 1060

(pastorskansliet i Ekenäs)

Besöksmottagning:

Måndagar och torsdagar kl. 10–12

Både pastorskansliet och betjäningpunkten är stängda följande datum p.g.a. personalens fortbildning: 30–31.8

Nalle-kyrka 24.9
se sid. 30

Frivilligutbildning
sid. 35

Raseborg Raasepori

PRIDE
2.9.17 i Karis
Karjaalla

Ur PROGRAMMET.....

Kl. 15.30 Diskussionstillfälle: Den långa vandringen mot försörjning. En tillbakablick i relationerna mellan den ev. luth. kyrkan och de sexuella minoriteterna förr och nu.

Kl. 17.30 Regnbågsmässa

Biskop Björn Vikström, predikan

Programpunkterna försiggår i Karis Brankis

Tillhörighet och gemenskap

Hösten är snart här. Kurser och aktiviteter av olika slag börjar. Tidigare nätverk reaktiveras. Sommarpausen är ofta avsedd för verksamhet av annat slag än den regelbundna höst- och vinterverksamheten. Det betyder att vårt sociala nätverk ändrar i relation till vilken tid på året vi befinner oss i. Dessa ramar kan ge en trygghet och öppna upp för spontana möten och aktiviteter. Det är accepterat att ta en paus. Alla gör det.

Jag har under sommaren reflekterat över tillhörighet och gemenskap. Jag har läst lite facklitteratur men desto mera skönlitteratur. Ett ständigt återkommande tema är gemenskap och utanförskap, som leder till invecklade processer och stundom olyckliga handlingar. Människans längtan efter tillhörighet och gemenskap är grundläggande och upphör aldrig. Människan är en social varelse som vill relatera till andra. Gemenskap och tillhörighet ger mervärde i livet.

Vi kanske ler i försiktighet när vi berättar om tonåringarnas sätt att försöka förklara och skapa egen fördel genom att hänvisa till att *"alla andra får nog göra si och så"*. Vi vuxna vet ju bättre. Men vuxenvärlden kanske inte är så anorlunda. Vi frågar kanske inte längre

om lov, men vi följer gärna modellen; *"alla andra gör så, alla andra var där, det är klart att man måste vara med"*. Tonåringens och den vuxnes argumentation är lika. Samma inre drivkraft finns kvar. Att få höra till gänget och få tillhöra en utvald krets. Större eller mindre.

Ur ett psykodynamiskt och grupprelaterande perspektiv kan vi reflektera över detta resonemang. Vi kan också ställa oss frågan hur det känns att vara innanför eller utanför. Vi kan tänka på utanförskapets konsekvenser. Vi kan fundera på roten till mobbning. Vi kan tänka på saken ur ett globalt perspektiv. Vilken är min roll? Vad styr mina val?

Vi vet också att vi människor har olika behov av tillhörighet. En del kan inte existera utan ett stort socialt utbyte, för andra räcker det med mindre. En del lever av sociala sammanhang, får sin näring och energi av det, andra lever i sociala sammanhang utan att sammanhanget ger kraft, kanske snarast tar. Den grundläggande likheten är att alla relaterar till andra men man gör det bara på olika sätt och i olika prioritering. Vetskapen om detta omsatt i reflektion kan göra oss alla mera lyhörda för våra medmänniskor och hjälpa oss till större insikt om oss själva. För hur vi än

”

IBLAND MÅSTE MAN
GÅ INÅT FÖR ATT
HITTA UTÅT

vänder på saken kommer det att finnas både introverta och extraverta personligheter i de sammanhang vi berörs av. De flesta av oss har drag av båda sidor men någon del överväger i vår personlighet. Jag tycker att denna insikt kan förbättra vår kommunikation och vår interaktion. Varje gång vårt insiktsfält vidgas ökar vår kunskap.

Det stora avgörs i det lilla. Vardagens beslut blir som ringar på vattnet. Människan behöver gemenskap och tillhörighet. En manifestation för det goda är aldrig förgäves. Ibland krävs det att simma mot strömmen för att finna källan. Ibland måste man gå inåt för att hitta utåt.

ANDERS LINDSTRÖM
Kyrkoherde

DURUFLÉS REQUIEM

med Kammarkören Novena
Bromarvs kyrka lördag 2.9 kl. 18–19

Läs närmare på sid. 28

HJÄLP OSS ATT HITTA EKENÄS LUCIA 2017!

Info om anmälningstid m.m.
på sidan 21

Teaterpjäsen

Einar

Se närmare sid. 20

Venedig –
Bologna – Rom – Bergamo

ORGELBAROCK FRÅN ITALIEN

Frescobaldi, Cavazzoni, Merulo, Gabrieli m.fl.

**Musikandakt i Snappertuna kyrka
söndag 22.10 kl. 18.00**

Anders Storbacka, orgel

Ann-Sofi Storbacka, andakt
och musikalisk
guidning

BOKKALASET
Ekenäs 9–13.11.2017

Under kalasdagarna bjuder Ekenäsnejdens svenska församling på evenemang med litterära förtecken i form av ett publikt samtal och en litterär högmässa. Gäster är biskop **Björn Vikström** som samtalar med kyrkoherde Anders Lindström och journalisten **Camilla Lindberg** som predikar i högmässan.

EKENÄS FÖRSAMLINGSHEM

Torsdag 9.11 kl. 19

Ett samtal om kärlek utgående från boken *Kärlekens mångfald* av Björn Vikström (Fontana Media 2017)

EKENÄS FÖRSAMLINGSHEM

Söndag 12.11 kl. 10

Litterär högmässa – Förlåt varandra!
Predikan: Camilla Lindberg | Liturgi: Anders Lindström | Musik: Niels Burgmann

Foto: Lina Enlund

SKYMNING GRYNING

Att stiga ut ur krigets skugga

MUSIK THOMAS ENROTH TEXT THOMAS LUNDIN

NYSMÅDET FINLANDSSVENSKT ORATORIUM INFÖR FINLAND 100 ÅR

Ekenäs kyrka
Fredag 17 november
Klockan 17.00 och 19.00

Oratoriet "Skymning, gryning – att stiga ut ur krigets skugga"

Musik: Thomas Enroth
Text: Thomas Lundin

Dirigent Nils-Petter Ankarblom
Solister: Sören Lillkung, Therese Karlsson, Margaretha Nordqvist, Erik-André Hvidsten

Symfoniorkestern Orchestra Aurora Finlandica, 100 kör-sångare och musiker

Biljetter: Fököp Luckan, Studioticket, Netticket | 30 € + exp.

MEDVANDRAREN

med annan

TRO

Text: MONICA CLEVE Foto: MARKUS ANDERSSON

Det finländska samhället är mångkulturellt och Ekenäsnejden är en del av den globala världen. Ett av livets kännetecken är förändring och även den andliga kartan förändras. Det finns ett behov att reflektera över den kristna trons förhållande till andra religioner. Det åttonde budet om att du inte skall vittna falskt mot din nästa gäller även för religionsmöten.

Sedan 1800-talet har demokratin vuxit fram i väst, kvinnans ställning i samhälle och kyrka har förbättrats. Sexuella minoriteter jämställs bättre än förr genom lag- attitydförändringar i den 100-års jubilerande Republiken. Folkvandringarnas tid är dock inte förbi utan återkommer sorgligt nog tidevarv efter tidevarv. Inte den självvalda flyttningsrörelsen bland medvandrare som har ett val utan den ofrivilliga flyttningsrörelsen som är en stor utmaning men också en rik möjlighet.

I det finländska samhället har det varit en införstådd kod att varken fråga en medvandrare om löneuppgifter, politisk- eller religionstillhörighet. Denna kod lärs även ut till nyfinländare på integrationskurser i landet men är egentligen förlegad kunskap. I dag generaliseras religionstillhörighet och individen glöms lätt bort. Det andliga klimatet har hårdnat och känslor styr oftare där sakkunskap saknas. Misstro är ett slags otro där det främmande inte välkomnas, där medvandraren med annan tro exkluderas i "världen i byn".

Skapandet av goda möten hör ett kristet liv till. En central tanke i vår kristna tro är att ha gemenskap med Gud och med varandra. Religionsmöten hör därför till en kristens liv. Gemenskap betyder att det finns rum för dialog och tolkning. Kultur och tradition bär vi med oss och det kan vi generöst dela med oss av i växelverkan med vandraren av annan tro.

Många gemensamma grunddrag finns hos de stora världsreligionerna. Samtliga bejakar ett ”större” och erbjuder en livsväg att vandra. En uttalad praxis finns det vill säga hur man i praktiken praktiserar sin tro, ett konkret exempel på detta är bön. Omsorgen om nästan är ett annat gemensamt kännetecken och innebär ett etiskt handlingsmönster. Lära och trossatser ingår vilket i praktiken betyder Ordet, de ord vi använder i bön, liturgi eller gudstjänstordning och i predikan.

Den kristna traditionen är en relationell väg som erbjuder dialog. Vi får fortsätta förundras och leva i vårt dop då vi blev Guds barn. Vi får kalla Gud för Far. Gud blev människa genom Sonen Jesus Kristus. Anden är hjälparen eller själavårdaren i våra liv. Treenighetens sanna mysterium.

Gud sträcker ut sin hand mot alla folk och det samma är vi kallade att göra som kristna. Vi är kallade att modigt möta medvandraren av annan tro. Kristus kom för alla, korset och uppståndelsen är tecken på en ny tid där förändring och hopp är det som får bära vår värld. En god tumregel är att lyssna in, bemöta med respekt den andres trostolkning och samtala kring sådant som är gångbart allmänt.

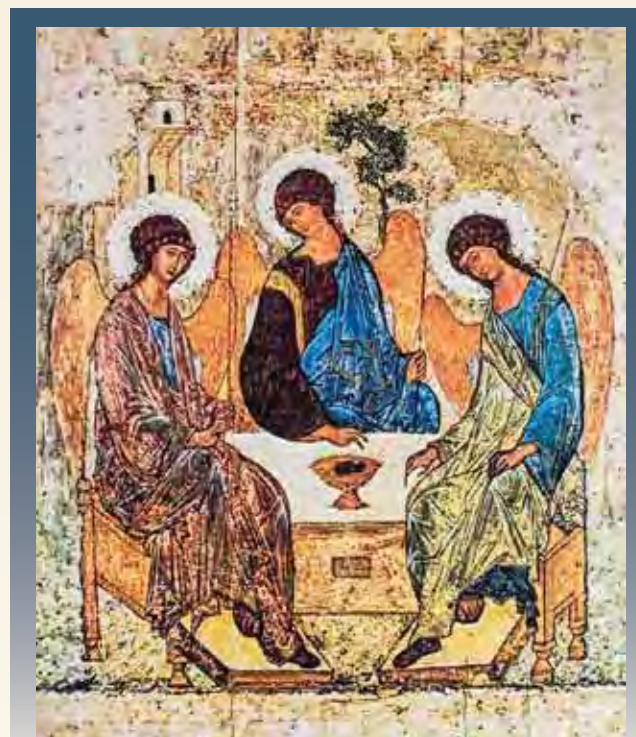
Internationella fotbollsspelare kan detta redan världen över då de säger nej till rasism. Livet är ett lagspel och de riktigt stora stjärnorna vet att det är laget som är störst och inte individen. I församlingssammanhang är helig och respekt bärande ord som kan bygga lagspelen vidare i tro, i hopp och i kärlek med en ännu okänd vän.

Den gyllene regeln är multireligiös. I Matteus evangeliet (7:12) kan vi läsa att: ”Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem. Det är vad lagen och profeterna säger.” Den gyllene tonen inkluderar och fostrar till framkomlighet. Är man trygg i sin egen tro så är man inte rädd för den andras övertygelse heller. Det vi som kristna skall göra är att fokusera på nåd och kärlek och älska vår medvandrare.

Vår lutherska tradition betonar Guds nåd i Kristus. Gud är god och således källan till allt gott. Guds väsen är kärlekens och han ger oss goda gåvor, både jordiska och himmelska. Nåden och gåvorna ger oss de färdigheterna om vi har viljan att mötas på riktigt. Vi får, vi ger och vi lär av varandra i växelverkan som ger mervärde även i multireligiösa sammanhang.

Abraham är en tacksam förfader för de tre bokreligionerna att utgå ifrån och samtala kring. Abraham och hans familj var utvandrare ur en av den dåtida världens största städer Ur i södra Mesopotamien också kallad tvåflodslandet.

Den gammaltestamentliga berättelsen om Abraham i Mamres terebintlund (1Mos18:1-15) är tacksam att återknyta till i interreligiös dialog. Terebinten kallas även för terpentinträdet. Trädet har en starkt hartsartad lukt och har använts för att utvinna terpentin. Frukterna är sylriga och kan ätas. Berättelsens hjärta är ändå inte trädet eller terpentinen utan den heliga gästfriheten.

Rublevs ikon.

Mötet i Mamres terebintlund inspirerade den rysk-ortodoxe ikonmålaren *Andrei Rublev* som målade Treenighetens ikon cirka år 1410 om de tre vandrarna som kommer till Sara och Abraham. Jämlikhet och harmoni råder i gemenskapen samt en anda av gästfrihet. En spräckt religionsbubbla som inkluderar i en anda av frihet och kärlek.

Den kristna traditionen erbjuder en inkluderande gemenskap som bär i mångfaldens tid. Vi får fortsätta att förundras över att vår Far har älskat oss först och därför kan vi som hans barn ha gemenskap med honom och vara trygga med varandra. Rädslan är inte en framkomlig väg, den leder bort från Gud och inte hem. En sann religionsdialog behöver ingen verbal judo utan frimodighet och förundran räcker eller ”hinner till”. ■

FINNLAND

– minnesbilder

Text: ANDERS LINDSTRÖM

Min far var krigs- och frontveteran

Det är hundra år sedan Finland blev självständigt. Samma år föddes min far. En stor del av hans ungdomstid gick till krig. Vinterkrig och fortsättningskrig. Fem år. En lång tid. Det var inte en fin arbetskommendering på exotisk plats. Det var en kamp mot svält, död och rädsla. Hoppet om ett lugnt stabilt liv låg långt borta. Framtidsutsikterna var totalt höljda i dunkel – för att inte säga beckmörker.

Okänd soldat

På Harparskogsarena har pjäsen Okänd soldat spelats. Genom den har man kunnat komma in i några av krigets fasor, men man sitter fortfarande på en läkare, är betraktaren som inte är i ome-

delbar fara. Den bekväma vandringen i pausen från läkaren till den väntande kaffemuggen och munken var något de unga männen i kriget bara kunde drömma om i sin svält och rädsla.

De svåra åren efter kriget

Min upplevelse av pjäsen Okänd soldat föranledde mig att tänka bakåt på vad min far varit med om. Jag kan inte begripa, bara försöka förstå. Talet om kriget och dess fasor trycktes undan av dem som verkligen varit med, våra veteraner. Men dessa veteraner var unga män när det var som värst. När freden sedan äntligen kom och det var möjligt att återvända hem fanns det säkert en väldig ambivalens i stegen, dels glädjen att ha klarat sig, dels alla

svåra minnen från kriget. Känslorna och upplevelserna var sannolikt för rivande och destruktiva för att kunna bearbetas och sättas ord på. Lakoniskt uttryckt: ”Vi kom hem. Alla gjorde det inte”. Det tog många år innan min far, liksom andra i hans situation, talade om kriget. Åren hade trängt undan det svåraste och man började berättelsen i den lättare ändan. Samtidigt blev det också salongsfärdigt i vårt land att tala om kriget. Krigsveteranerna började få den uppmärksamhet de förtjänade och stämpeln att vara skyldiga skrubbades bort. Min mening är inte att glorifiera kriget, lika litet som pjäsen och boken Okänd soldat gör det. Men händelsen är så stor att man inte kan förbigå den, speciellt nu när Finland fyller 100 år.

100 ÅR

och framtidstankar

Foto: Yvonne Lindström

Jag föddes i ett fredens land långt efter kriget men min relation till händelserna är omedelbara och nära, liksom för många andra medborgare i vårt land. Min far var vid fronten och min mor och mormor var tvungna att evakueras från Hangö. Allt sådant går inte obemärkt förbi. Det handlade om mina blivande föräldrar.

Räddad av en häst

Det finns många berättelser från kriget. Den stora berättelsen för mig är när min far berättade om hur han i jultid 1939 i ett uppdrag hade villat bort sig bakom den ryska linjen. Min far var ordonnans och stafett och förmedlade brev och information mellan olika platser samt utförde uppdrag i anslut-

ning till detta. Dessa uppdrag utförde han bland annat till häst.

Det var med sin häst han kommit vilse. Strider runtom och försiktighet hade sannolikt gjort att han tappat orienteringen. Han visste inte var han befann sig eller vilken väg han skulle ta. Dagen led mot sitt slut. Mörkret föll. Rädslan, hopplösheten och misshandlet bröt fram kallsvevigt i den mörka okända skogen. En ensam soldat med sin häst. Räddningen kom inte i en stödjande trupp eller genom något mirakulöst sken. Min far berättade att han släppte tömmarna, tog ett ordentligt tag om hästens nacke och sa: ”Ta oss hem, ta oss hem!” Efter en stund satte sig hästen i rörelse. Min far hängde sig kvar. Färden gick genom skogen

så lyckosamt att hästen hittade tillbaka hem till kommandoplatzen. Det låter som en solskenshistoria mitt i allt krigselände och all rädsla. Man måste ha tur. Utan denna händelse vet man inte hur det skulle ha gått för min far.

Min far uttryckte många gånger stor tacksamhet över det som skett. För honom var det mer eller mindre ett under, fastän han som hästkännare väl visste hur hästar kan hitta hem. Men det var aldrig en självklarhet att så skulle ske. Möjligheten fanns men den var bara en chans. Min far uttryckte både tacksamhet till hästen och Gud att ekipaget hittat tillbaka till lägret. Men dessa lyckohistorier försköner inte krigets fasor och hemskheter.

När Finland nu fyller 100 år är det med tacksamhet vi minns dem som kämpat för vår självständighet och frihet

Foto: A.Lindström

Medaljerna

Min far bar aldrig medaljer i fredstid. Endast eklövet. Veteranens kännetecken. Medaljerna var minnen från svåra strider och umbäranden. Minnen som också handlade om kamrater som aldrig kom hem igen. Man kan förstå tanken med de utmärkelser som delades ut. De var minnen över det som varit men blev också påminnelser över dem som inte kom hem.

Medaljen för tapperhet, Summakorset, Summamedaljen och medaljen för fortsättningskriget var för honom en påminnelse om det svåra som hänt. Det tog en tid innan jag fick bekanta mig med medaljerna och deras bakgrundshistoria.

Medaljerna är nu i min ägo. Deras band vittnar om att de inte bara varit i en byrååda. Någonstans har de hängt med på vapenrocken när det hettat till och varit svårt.

Finland 100 år

När Finland nu fyller 100 år är det med tacksamhet vi minns dem som kämpat för vår självständighet och frihet.

Det är alltid politik och maktbegär som styr handlingarna. Så skedde under andra världskriget. Finland har en försvarsmakt. Vi har beslutat så. Vi slår vakt om vår självständighet och frihet för att undvika fasor, hot och rädsla.

Det finns olika nivåer av ansvar och beslutstyngd. Kontakterna till det internationella samfundet och till andra länder sköts av dem vi valt därtill. Deras beslut, ordvändningar och inställningar skapar vår diplomati. Men det är även i vardagen på gräsrotsnivå som vi alla skapar morgondagens fred. Våra handlingar, ord och prioriteringar odlar och formar den värdegrund vi står på och som skall vara vårt lands ryggrad och trygghet. Denna värdegrund behöver ständig kalibrering.

Finland i framtiden

Frihet, självständighet och tradition är vårt lands kännetecken och grunden för ett gott liv. Dessa kommer inte av sig själv. Utan ständig förnyelse förkvävs allt. När man tar något för självklart upphör det att finnas efter en tid. Allting måste få näring och omsorg, till detta hör värdegrund och tradition. Kyrkan har en roll i detta bygge. Den kristna trons värdegrund om kärlek, medmänsklighet och människors lika värde behöver ständigt upprepas och omformas i ord och handling så att den fungerar i tiden.

Detta sista blev skrivet som en påminnelse om stafettpippen vi fått av den tidigare generationen. Deras insats blev grunden för vår framtid. Att förvalta detta arv är ett hedersuppdrag vi måste göra tillsammans med tacksamhet över fred och självständighet.

Tillsammans 100 år. Tillsammans för morgondagen. ■

Himmelska glimtar

Text: WILLE WESTERHOLM

Foto: Wille Westerholm

Det har alltid funnits ett stort intresse bland oss människor att veta vad som händer efter döden. Redan Job undrade: "Människan, av kvinna född, lever en liten tid och mättas av oro. Lik ett blomster växer hon upp och vissnar bort, hon flyr undan som skuggan och har ingen varaktighet... fastän ju ingen kan få liv, när han en gång är död!" (Job 14:1-2,14).

Nya Testamentet målar en bild av det härliga livet efter döden, "vad inget öga sett och inget öra hört och vad ingen människa har anat, det som Gud har berett åt dem som älskar honom" (1.Kor.2: 9). Man kan där hitta många hänvisningar och Jesu löften om livet på andra sidan. Även om det eviga livet lyfts upp som det kristna folkets ändamål talar Jesus främst om vägen dit och låter bli att förklara hurdant det kommer att bli där. Det är ytterst viktigt för honom att alla folk hittar vägen till det eviga livet och att alla får ro och verktyg att leva fullt redan här i Guds rike på jorden. Han säger: "Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö" (Joh. 11:25-26). Vi får lita på Jesu löfte och försöka följa hans budskap och exempel i livet men visst har vi alla funderat någon gång på vad som kommer att hända efter döden. Hurdant kommer det att vara då man lämnar det jordiska livet? Bland oss finns det människor som har fått uppleva små himmelska glimtar. Människor som har varit kliniskt döda och återkommit till livet.

Speciellt på 1990-talet skrevs det mycket om nära döden-upplevelser i tidningar och det gavs ut flera böcker i frågan. Ämnet forskades i på olika håll i världen men man såg ner på forskningen i parapsykologi eller tvärvetenskap. Fastän enskilda människors upplevelser av att ha dragits ut ur kroppen inte går att förneka kan dagens medicinska eller psykologiska vetenskap inte göra annat än att klassificera dessa som paranormala fenomen. Guds rike är mycket större och mera komplicerat än vår synliga värld som människan försöker begripa med de begränsade metoder som vetenskapen ställer till förfogande.

Det som man kommer ihåg av berättelser om nära döden-upplevelser är att de flesta liknar varandra. De har hänt antingen på en olycksplats eller på sjukhuset. Först har personen upplevt en skön värme och frid. Allt har varit mörkt men bekvämt hur svår skada man

platsen. Läkarnas prat och medmänniskors gråt. Personen har inte haft något behov av att återvända till kroppen men så hände det i alla fall. Personen har upplevt att denne blev våldsamt dragen ner tillbaka i kroppen. Återkomsten har både upplevts som obehaglig och smärtsam.

Det fanns några få berättelser där läkaren inte hade kunnat förstå hur patienten visste exakt vad läkaren hade gjort åt denne och även hur denne hade upprepats vad sjukhuspersonalen hade pratat. Personen hade ju varit kliniskt död eller i djup koma sålunda att det inte borde ha varit möjligt för denne att höra någonting. Patienterna hade för det mesta inte delgett sina upplevelser till sjukhuspersonalen. De upplevde att ingen ändå skulle tro på dem så det var säkrast att hålla tyst om saken. De tänkte även att det fanns en möjlighet att de skulle förlora sin trovärdighet och att man kunde bli hånad om upplevelsen blev offentlig.

De flesta berättelser om nära döden-upplevelser liknar varandra. De har hänt antingen på en olycksplats eller på sjukhuset.

än hade råkat ut för. Sedan har personen börjat se ett litet ljus på långt avstånd. Ljuset har kommit närmare som om man skulle ha varit i en tunnel på väg mot dess öppning. Ljuset har blivit starkare och starkare tills personen varit helt omringad av ljuset. Även om ljuset varit starkt, har det inte känts för starkt. Det har varit ett annorlunda och skönt ljus. Ingenting som man upplevt i detta liv. Sedan har personen känt någon annans närvaro. Det kan ha varit Jesus eller någon kär medmänniska som har gått bort tidigare. Mötet har varit varmt och glatt. Några ord har kanske växlats. Somliga har fått höra att det inte var tid ännu. Plötsligt har personen sett sin egen kropp utifrån. Det vill säga personen har sett sig ligga där på olycksplatsen eller på sjukhuset och har känt sig sväva uppåt, bort från kroppen. Personen har kunnat höra och se allt som hände på

För en läkare som hör eller är närvarande när en sådan här paranormal händelse sker, kan det kännas tryggast att hålla tyst. Läkaren vågar kanske inte ta ställning till sådant som inte går att förklara i medicinska termer.

Den första teologiska forskningen bland finländare om nära döden-upplevelser kom ut i våras vid Helsingfors Universitet. **Miia Kontro** skrev sin pro gradu-avhandling i praktisk teologi om hur dessa upplevelser har påverkat den personens spiritualitet (religiositet och andlighet). Kontros resultat är intressanta och skapar många frågor för vidare forskning.

Kontro intervjuade människor i olika åldrar som hade haft en nära döden-upplevelse. Hon analyserade tjugoen temaintervjuer och kunde på basis av dessa bilda tre kategorier:

Miia Kontro har gjort den första teologiska undersökningen om "nära döden upplevelser" bland finländare.

- 1 – nära döden-upplevelsen förstärkte tron (9)
- 2 – upplevelsen förberedde att möta döden (7)
- 3 – ingen andlig upplevelse (5).

De som tillhörde gruppen tre upplevde ingen förändring i sin spiritualitet, inte ens tiotals år efter händelsen. Människorna från de två andra grupperna riktade sig antingen till kristendomen eller började se vidsynt också på andra religioner. Enligt Kontro ledde de djupaste upplevelserna till vidsynthet. Ingen av de intervjuade övergav kristendomen men deras tro förändrades. De fick en bredare förståelse för vad kärlek, Gud och livets mening är.

Alla som Kontro intervjuade kände att det var smärtsamt och obehagligt att återvända till kroppen och livet. Nästan hälften av dem hade inte berättat om sin upplevelse till någon alls före intervjutillfället. Resten hade bara pratat med sina närmaste om saken. Även om de flesta händelser hade ägt rum på sjukhuset, hade nästan ingen sagt något åt sjukhuspersonalen. De som hade gjort det upplevde att personalen bortförklarade allt som hallucinationer. Personalen tog dem inte på allvar.

Vi kristna har en tro och vi vet att den inte går att verifiera eller falsifiera med hjälp av matematiska eller naturvetenskapliga metoder. Tron och andligheten

hör till någonting mycket större. Vi vill förstå och relaterar gärna obekanta saker till sådant som vi redan vet eller känner till. Till exempel i Bibel kan man läsa att när man dör, ligger man i graven tills Jesus kommer på nytt och väcker alla till ett nytt liv. Då man uppfattar den här ”väntetiden” i graven med hur man förstår tidsbegreppet här i världen kan det vara svårt att tro på nära döden-upplevelser. Nog är Gud större än vår kalender och tidsbegreppet. Vi som lever här i världen är bundna vid tiden men vem säger att tiden är likadan på andra sidan?

Det är en fantastisk upptäckt att andligheten förstärktes och fördjupades hos dem som hade upplevt dödens gräns. Gud vet att vår tro inte är så stabil och att det finns perioder då man tvivlar eller tappar tron helt och hållet. Därför gav han oss den heliga Anden som hjälpare i tron. Kanske Anden har velat visa himmelska glimtar åt vissa människor. Kanske deras upplevelser även kan stöda andras tro. Att man kan stöda och försäkra med moderna ord att Jesu budskap är någonting man fortsättningsvis fullt kan lita på. Nära döden-upplevelserna vittnar om att det finns liv efter döden. Det sköna ljuset och den fördjupade förståelsen om kärlek och om livets mening kan på ett fint sätt berätta om ett möte med Jesus. Varför skulle man tvivla på medmänniskornas upplevelser? Ingen som lever här i världen kan falsifiera dem. Varför inte ta dem till sig?

Det är tröstande att höra att man kan möta sina avlidna kära på andra sidan. De har det bra där. Den egna döden är någonting vi alla skall möta ensamma. Enligt nära döden-upplevelserna är den någonting man inte behöver vara rädd för och ganska snabbt får man sällskap där. Också det att många har fått komma tillbaka till livet berättar om Guds plan för oss. Vi får ta livet som det kommer och njuta av allt vi får tillsammans med våra medmänniskor.

Miia Kontro börjar sin avhandling med ett citat ur andra Korinthierbrevet 12:2-4. Det blir en bra avslutning här: ”Jag vet en man som lever i Kristus och som för fjorton år sedan – om det nu var med kroppen eller utan den vet jag inte, men Gud vet det – han blev i alla fall uppryckt till den tredje himlen. Och jag vet att den mannen – om med kroppen eller utan, det vet bara Gud – blev uppryckt till paradiset och fick höra ord som ingen människa kan eller får uttala.” ■

Foto: Wille Westerholm

Kyrkoherden & DE KRÅNGLIGA BEGREPPEN

Vad är egentligen SYND?

Inom kyrkan och teologin används ofta krångliga begrepp som är i det närmaste självklara för de insatta men obegripliga för många andra. Orsaken är ofta att begreppen uppstått i en specifik historisk tid och refererar till en konkret diskussion och dåvarande begreppsvärld. Sedan har begreppet levt vidare men förankringen och förståelsen har fördunklats därför att samhället förändrats och frågeställningarna blivit andra.

Text: Anders Lindström

Krångliga begrepp

Ett av dessa begrepp är ordet **synd**. Man kan säkert börja i en lättare ända när det gäller att nysta bland de teologiska begreppen, men motiveringen till valet av ord är åtminstone tvåfaldig. För det första – man stöter ofta på ordet och för det andra – dess betydelse ger ofta felaktiga associationer.

Kyrkan och synden

Kyrkan förknippas ofta med ordet synd. Fördomen att kyrkan står för det som inte är roligt i livet utan för det tråkiga och asketiska är seglivad. När man använder ordet i form av syndigt gott och syndigt roligt har grundbetydelsen av ordet redan förändrats.

När man säger att i kyrkan talar man bara om hur syndigt allt är understöder man en fördom som inte motsvarar hela verkligheten. I kyrkan talar man inte bara om hur syndigt allt är, men man måste i ärlighetens namn tillstå att de kyrkliga formuleringarna har genom tiderna många gånger varit verklighetsfrånvända och fokuserade på människors fel och brister. ”Syndalistor” som präster och predikanter höll sig till var vardagsmat för 40–50 år sedan och används stundom fortfarande frekvent i vissa sammanhang av specifik kristendomstolkning. Det är därför helt följdriktigt att anta att uppfattningen om att i kyrkan talar man bara om synd har sin grund i orden och formuleringarna man använt i kyrkan. Men orden har också återspeglat en teologisk tolkning.

Kyrkan och befrielsen

Idag är det inte på detta sätt. I vår församling slår vi vakt om att använda ordet bön om befrielse i stället för syndabekännelse. Vi vill i våra formuleringar vara noggranna med att betona befrielsen från det svåra och destruktiva och inte synden som en bindande och förlamande kraft. Befrielsen behöver vi för ett gott liv och för att kunna fokusera på det viktigaste i livet.

Jag vill betona att teologin blir till bland annat i formuleringen. Därför är det viktigt att vara tydlig och noggrann med orden. En del av kyrkohandbokens varianter på böner och de s.k. syndabekännelserna skapar lätt en feluppfattning om synd och befrielse. Man är kvar i det gamla. Betydelsen fördunklas och förvrängs. Man behöver inte använda dessa formuleringar.

Vad står begreppet synd för?

Synd är ett begrepp som beskriver när livet går sönder och vi är antingen förövaren eller offret. Ordet synd står för all tragedi, alla misslyckanden, bundenhet och sönderivenhet. Synden är begreppet som står för att mörka krafter tränger in i ljuset. Synd är hopplöshet, rädsla och småskurenhet. Synd är ett gemensamt ord för de krafter och handlingar som inför destruktivitet i livet och som utmanar livets gåva på hotfullt och nedbrytande sätt. Befrielsen är därför dess motsats. Identifikation av det destruktiva ger möjlighet till förändring och ett gott liv. I bön om befrielse är grundtanken att vi ber om ljus, kraft och mod att söka det goda och avslöja det destruktiva.

Befrielse i stället för bundenhet

När vi ser orden ”bön om befrielse” är det ett tecken på att vi tar livet på allvar och förstår att det inte alltid är lätt för alla. När det är som svårast behöver vi hjälpen som bäst. Må vi vara uppmärksamma på att stanna upp när hjälp behövs och må det vara så att någon stannar vid vår sida när vi behöver hjälp. ■

*Församlingens fokus är befrielse,
tröst och glädje!*

”
ORDET SYND
STÅR FÖR TRAGEDIER
OCH MISSLYCKANDEN,
BEFRIELSEN ÄR MOT-
SATSEN – LJUSET
OCH KRAFTEN.

HJÄLP ATT TA TAG I DET SVÅRA

” Jag möttes av en vänlig människa. Det var inte frågan om någon form av terapi men jag fick berätta min berättelse. Det kändes bra.”

Citat på samtalstjanst.fi

Kyrkans samtalshjälp är till för dig som behöver ett lyssnande öra. De jourhavande är utbildade frivilliga eller kyrkligt anställda med tystnadsplikt.

Du kan kontakta samtalstjänstens serviceformer oberoende av ålder, nationalitet, religion, kön, hälsotillstånd, sexuell läggning eller samtalsämne. Du som tar kontakt har rätt att förbli anonym. I kontakten behandlas de ärenden som du som kontaktsökande tar upp. Också den jourhavandes identitet förblir anonym.

När är det dags att ta kontakt?

Ingen fråga är för oväsentlig och inget problem för litet. De jourhavandes viktigaste uppgift är att fungera som lyssnande medmänniskor. De ger alltså inte vård eller terapi utan erbjuder möjlighet till samtal i förtroende kring saker som känns svåra för dig som tar kontakt. Om du fastnat i ett mönster och har svårt att komma vidare är det dags. Ju fortare desto bättre, så hinner inte frågorna hoppa sig och problemen växa sig allt för stora. Det hjälper att prata.

ÖPPETTIDER:

Samtalsjournen – alla dagar kl. 20–23 på numret 0400 221190 (från utlandet +358400221190, på finska på numret 0400 221180).

Chattjournen – måndag–torsdag kl. 18–20 på adressen www.samtalstjanst.fi

Nätjournen – finns på adressen www.samtalstjanst.fi Brev besvaras inom en till ett par dagar.

Brevjournen – skriv ett brev och skicka det till adressen Församlingarnas brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors. Meddela namn och adress om du vill ha svar på ditt brev.

FYRA FRÅGOR TILL EN UTBILDAD FRIVILLIG INOM KYRKANS SAMTALSTJÄNST:

Att få göra en öppen intervju med en frivillig samtalsperson inom Kyrkans Samtalstjänst är ingen självklarhet. Varför?

Samtalstjänstens verksamhet bygger på fullkomlig ömsesidig anonymitet. Det kan många gånger kännas lättare att ta kontakt när man vet att man får göra det anonymt. Att tala om vissa problem och känslor med bekanta personer kan öka känslan av skam och skuld och man kan tycka att den som lyssnar lätt dömer en för att man tänker och känner som man gör. I samtals-tjänsten får båda samtalsparterna förbli anonyma och samtalet sker konfidentiellt. För att det här skall kunna garanteras är det av stor vikt att de jourhavandes identitet inte avslöjas. Alla jourhavande har förbundit sig till att inte tala om sitt uppdrag för någon annan än de allra närmaste familjemedlemmarna. Speciellt i ett samhälle som Svenskfinland, som är litet och där "alla känner alla" är det om möjligt av ännu större betydelse att de jourhavandes anonymitet bevaras.

Tjänsten har genomgått en förnyelse under våren. Vad innebär det för den som vill ta kontakt?

Den svenskspråkiga telefonjouren fick ett nytt telefonnummer i våras. Tjänsten är öppen alla dagar på numret 0400 221190 mellan klockan 20 och 23. På adressen samtalstjanst.fi hittar man också chattjouren som är öppen måndagar–torsdagar klockan 18–20. Samtalstjänsten upprätthåller också en nät- och brevjour. Adresser och mera informations hittas på samtalstjanst.fi.

På vilket sätt skyddas den enskildes integritet?

Tekniskt sett skyddas den enskildes integritet genom att inga telefonnummer eller e-postadresser syns eller går att spåra och man behöver aldrig uppge sitt namn eller annat som kan kopplas till ens person. I telefontjänsten finns det förstås alltid en risk att man kan känna igen en person på basen av rösten, och i så fall är det bäst att föreslå att samtalet avslutas och uppmana den som tar kontakt att ringa på nytt en annan dag för att få samtala anonymt.

Tjänsten är i behov av flera frivilliga medarbetare. Vilka egenskaper är viktiga och gör att man lämpar sig för arbetet inom samtalstjänsten?

Samtalstjänsten, som erbjuds av evangelisk-lutherska kyrkan i Finland är i stort behov av nya frivilliga medarbetare. Speciellt i telefontjänsten verkar ett generationsskifte vara på gång som bäst. För att få börja som frivillig jourhavande skall man gå en kort kurs för ändamålet. Personliga egenskaper som är viktiga för uppdraget är empati, medmänsklighet och framför allt en förmåga att lyssna. Det allra viktigaste är att lyssna, inte att lösa personens problem. Förmågan att diskutera med personen så att han/hon själv kommer fram till fungerande lösningar är målet med samtalet. Det är viktigt att personen som tar kontakt känner att den jourhavande har tid att lyssna och att den jourhavande finns närvarande för honom just här och nu. Och så måste man som jourhavande alltid komma ihåg att man har tystnadsplikt och därför hålla stenhårt på den. Jag tycker att uppdraget är väldigt givande och gemenskapen mellan de jourhavande fungerar som ett värdefullt kontaktnät där vi hjälper och stöder varandra i frågor som anknyter till vårt uppdrag.

(Y.Lindström)

HJÄLPLEDARENS

UPPGIFT

under skriftskolan

Hjälpledaren under församlingens skriftskolläger är en person som oftast är oerhört värdefull med tanke på lägrets gång. Ett skriftskolläger kunde lätt hållas utan hjälpledare, vi skulle säkert kunna uppnå målet för skriftskolan också bara med fastanställd personal, men upplevelsen för konfirmanden skulle knappast vara densamma och just konfirmanden skulle antagligen betala det högsta priset för ett sådant arrangemang.

Att bli bekräftad, sedd och hörd utan att behöva "förtjäna" den med ett högt provvitsord eller en extraordinär idrottsprestation är en upplevelse som vi strävar efter att konfirmanderna skall få uppleva.

Text & foto: MARKUS ANDERSSON, ungdomsarbetsledare

Rent tekniskt är de arbetsuppgifter som hjälpledaren sköter att hålla i trådarna vid olika grupparbetsuppgifter, ordna kvällsprogram med ambitionen att stärka vi-känslan inom gruppen samt upprätthållandet av vissa praktiska arrangemang som krävs för att de yttre ramarna för ett läger skall fungera. I verkligheten är arbetsuppgifterna betydligt mycket flera än så. Som exempel lyfter jag upp språket. Hur mycket jag än försöker smickra mig själv med att intala mig att jag har en viss ungdomlighet kvar är det ändå ett faktum att fyrtio-sträcket är passerat vilket innebär att jag inte längre är riktigt på samma planhalva som en konfirmand anno 2017. Där fungerar hjälpledaren, ofta omedvetet, som en slags länk mellan mig och konfirmanden där hjälpledaren kan erbjuda en tolkning av vad jag vill få fram. Det låter tekniskt och invecklat, men är det inte alls och fungerar i de flesta fall riktigt bra.

Utöver det är det ofta många funderingar som föds hos en konfirmand under lägret och ibland behöver konfirmanden någon att fundera tillsammans med och hur gärna jag än skulle vilja det ser jag inte allt och i den processen fungerar ledarstaben som extra öron och ögon alldeles utmärkt. Att bli bekräftad, sedd och hörd är en av de största utmaningarna för många tonåringar idag och att få en bekräftelse utan

att behöva "förtjäna" den med till exempel ett högt provvitsord eller en extraordinär idrottsprestation är ibland en unik upplevelse som vi strävar efter att konfirmanderna skall få uppleva och de gånger vi lyckas är det ofta en upplevelse man bär med sig länge efteråt.

Hjälpledaren i församlingen är ofta bara ett eller ett par år äldre än konfirmanden och många gånger är det första gången denne är i en ledarposition. Vi försöker under hjälpledarutbildningen förbereda hjälpledaren på detta men en simulerad situation är ändå aldrig samma sak som verkligheten och ofta är den första dagen av lägret lika spännande för mig som anställd som för hjälpledaren. Vissa ledare drabbas ibland av den tjuvningen som makt för med sig, där finns då plats för handledning, men hos de flesta utmynnar medvetenheten om större befogenheter i ett slags omsorg, vilket givetvis är det som eftersträvas.

Min syn är att varje konfirmand har rätt att kräva en så lyckad skriftskola som det bara är möjligt att uppnå och de hjälpledare som förstår sitt uppdrag är en oerhörd hjälp i strävan efter att uppnå detta.

Att vara en kyrkligt aktiv ungdom i dagens samhälle är ofta förknippat med en mängd olika fördomar, ofta utan någon som helst grund och hjälp-

ledaren motbevisar och avdramatiserar i regel dessa fördomar med att inte avvika nämnvärt från andra ungdomar i samma ålder. Eventuellt kan man ana sig till en slags fallenhet för ett slags socialt omsorgstagande hos de flesta hjälpledare, men det kan lika gärna bara vara jag som ser det jag vill se.

Samtidigt är ju processen att bli en hjälpledare lika mycket en väg som är till för hjälpledarens egen mognad. Vi jobbar hårt under hjälpledarutbildningen både med förståelsen av det egna jaget (en trygg självbild underlättar ett bra ledarskap), med gruppdynamik, religionspsykologi och lek teori. Samt många praktiska färdigheter. En del av den teori som vi "utsätter" våra ledare för är lätt att ta till sig, en del är sådant där förståelsen blir uppenbar först efter flera års erfarenhet, men som ändå försvarar sin plats, enligt mig.

Någon uttalad teologisk förklaringsmodell finns sällan hos hjälpledaren, samtidigt är detta inte heller avsikten, oberoende om man vandrat ett år eller trettio finns det frågeställningar som är knepiga och kyrkan är ju ingalunda en institution som finns till bara för dem som har klara svar på alla frågor, däremot nog ett forum där det är legitimt att tillsammans fundera och grubbla över "de stora frågorna". ■

Kom och se teaterpjäsen

Einar

En berörande berättelse om en äldre man på ett servicehem som ser tillbaka på sitt långa liv. Berättelsen fungerar särskilt väl i år, för när EINAR ser tillbaka på sitt långa liv omspannar det nästan hela Finlands 100-åriga historia.

EINAR har spelats med stor framgång sedan våren 2015, men har nu haft en drygt årslång andhämtningspaus. Under den föregående perioden framfördes EINAR nästan 50 gånger på servicehem, i skolor, för vårdpersonal, i församlingar, samt som öppen föreställning i kulturhus och teatrar. Mottagandet har överallt varit mycket varmt, eftersom det är svårt att inte bli berörd av EINARS historia, som lockar till såväl skratt som sorg, men framför allt till igenkännanden och hågkomster.

Ekenäs församlingshem

tisdag 12.9 kl. 18

Platsbegränsning: 100

Biljetter: 8 € vid dörren, förköp eller bindande bokning per tfn till pastorskansliet 019-2411060 vardagar kl. 9–13 från den 1.9

Speltid ca 50 min (utan paus)

Regi och text: Jukka Aaltonen

Översättning från finska: Pekka Sonck

I rollerna: Bror Österlund och Monica Nyman

Ljud- och ljus tekniker: Rami Aalto

ÅBO SVENSKA TEATER

**EKENÄSNEJDENS
SVENSKA
FÖRSAMLING**

Suomi
Finland
100

Äppelträd till skolor och dagisar

Under hösten kommer **Ekenäsnejdens svenska församling** och de två övriga församlingarna i samfälligheten att i samarbetet med **Raseborgs stad** arrangera plantering av äppelträd på stadens skol- och dagisgårdar. För församlingarnas del är trädplanterandet ett led i jubileumsfirandet av Reformationen 500 år och anspelar på ett citat som tillskrivits Martin Luther: "Om jag visste att världen kommer att gå under i morgon så skulle jag ändå i dag plantera mitt äppelträd."

Planterandet involverar barnen och från församlingarnas sida är det symbolrika arrangemanget en konkret gest som påminner om framtidstro, handlingskraft och hopp om en god morgondag.

EKENÄS LUCIA 2017

Känner du någon som skulle passa som Ekenäs lucia 2017?
Hjälp oss att hitta henne!

Lämplig ålder är 16–23 år.

Skicka in foto och uppgifter om namn, ålder, intressen och sångvitsord (el. musikvitsord) under tiden 9–29 oktober till:

Ekenäsnejdens svenska församling/Lucia
Larssonsvägen 1, 10600 Ekenäs

Eller per e-post till: yvonne.lindstrom@evl.fi

Sommar- utfärd till Nagu

Foton: R. MIERONKOSKI

I juni styrde en grupp församlingsmedlemmar kosan mot Nagu och Pargas. Sammanlagt 87 glada resenärer åkte i två bussar iväg i vackert sommarväder. Guiderna **Charlotte** och **Tove** plockades upp i Pargas och så fortsatte resan med färja över till Nagu. Endast några dagar tidigare hade färjan rammat in i färjfästet med den påföljden att rampen blev ordentligt tilltygad. En ersättande färja hade satts in och allt fungerade nu smidigt utan spår av olyckan.

I Nagu besöktes den vackra medeltida gråstenskyrkan från 1400-talet och sjöfartshuset som finns intill kyrkan. I sjöfartshuset finns utställningar om ortens sjöfartstraditioner från 1800-talets början fram till idag. Intressant och lärorikt!

Lunch serverades på restaurant L'Escale. Maten var mycket god; sallad, burgundisk gryta, potatismos och grönsaker samt till efterrätt kaffe och krusbärspaj. Med mätta magar fortsatte bussresan tillbaka till Pargas där det fanns tid att fritt strosa omkring. Några gick tillsammans med guiden Charlotte till kanten av kalkstensdagbrottet medan andra spenderade tiden på något av Pargas fina små caféer eller i butikerna.

Så småningom styrde bussarna tillbaka mot Bromarv och Ekenäs fulla av nöjda och belåtna resenärer. Tack till alla deltagare!

Gunilla Lindvik
Diakoniarbetare

Gråstenskyrkan i Nagu.

Diakoni med nytänk

Två nya ansikten möter dig som tar kontakt med församlingen i diakoniärenden. Förutom diakonissan **Carita Englund** betjänar nu även **Ritva Mieronkoski** och **Gunilla Lindvik** som anställdes under senvåren och försommaren.

Det var vid sitt sammanträde i slutet av mars i år som församlingsrådet beslöt att anställa två projektarbetare inom diakonin. Det blev socialarbetaren, pol.kand. Gunilla Lindvik och socionomen (högre YH) Ritva Mieronkoski som valdes till tjänsterna. Bägge har gedigen erfarenhet från arbetsområden som tangerar diakonisektorn och har i sina tidigare jobb kommit i kontakt med den genom olika samarbetsprojekt.

Ritva var under flera år projektansvarig för och stod för uppbyggnaden av Minneslots på området Hangö – Sjundeå. Projektet gav henne värdefull kännedom om arbetet bland den äldre befolkningen. Likaså är hon väl förtrogen med de arbetslösas situation och sysselsättningsutmaning.

Gunilla i sin tur kommer närmast från Raseborgs stad där hon jobbade som socialarbetare inom handikappservicen, ett mångskiftande arbete som huvudsakligen gick ut på att handlägga lagstadgade förmåner och rättigheter för personer med olika former av handikapp. Hennes kunskande kommer väl till pass i det nya jobbet.

Nya diakoniarbetarna Gunilla Lindvik (t.v.) och Ritva Mieronkoski.

Text och foto: YVONNE LINDSTRÖM

Varför projektarbetare?

Frågan som uppstår är varför man velat ändra på de tidigare befattningarna. Men det finns vettiga svar.

Enligt kyrkoherde **Anders Lindström** är en väsentlig orsak den att man velat bredda kunnandet för att tillgodose de verkliga behoven, inte bara köra på i gamla hjulspår. För att hitta de personer som på bästa sätt motsvarar behoven vidgade man behörighetsspektret, vilket resulterade i flera sökande.

– Vår uppgift är att tjäna och för att kunna göra det på bästa sätt behöver också vi utvecklas i takt med det övriga samhället. Diakonin är i dagens läge i stor utsträckning projektbetonad och hjälpbehovet bland yngre har ökat betydligt. Många av problemen har sin grund i arbetslöshet och sjukdom. Morgondagens behov kan i sin tur se annorlunda ut, om kommande behov vet vi inget, säger kyrkoherden.

Diakoniarbetet i församlingarna har förändrats märkbart under de senaste årtiondena. Förr var det ett måste att diakonissorna hade sjukvårdsutbildning. Idag, när all vårdservice produceras kommunalt i samarbete med privata aktörer, definieras diakonissans/diakonens/diakoniarbetarens uppgifter annorlunda. Behovet av stöd kvarstår men har ändrat karaktär. Tidigare riktades hjälpen och stödet främst till äldre personer medan dagens behov rätt långt handlar om hela familjer, inklusive barn. Förändringarna kräver ett strategiskt nytänkande där samarbetet med andra aktörer stärks.

Egna arbetsområden

Idag handlar det konkreta arbetet långt om att stöda genom att ombesörja bidragsansökningar för klienter, ordna gruppverksamhet, koordinera medelutdelningar, sköta matbanksverksamhet, organisera frivilligverksamhet, koordinera årliga insamlingar och en hel del där utöver. Institutionsbesök hör också till arbetsbilden och hembesöken finns fortfarande kvar, det finns mycket av ensamhet i vårt samhälle.

Med full besättning i sektorn, vilket inte varit fallet under flera år, finns det goda möjligheter att få till stånd en väl avvägd diakoniverksamhet med nya inslag. Till en början har arbetet inom sektorn fördelats så att Carita har Ekenäs som ansvarsområde samt ett övergripande sektoransvar medan Ritva sköter Snappertunatrakten och koordineringen av frivilligverksamheten. Gunillas område är Tenala och Bromarv samt gruppverksamhet av olika slag. Övriga diakonala uppgifter fördelas lämpligt mellan de tre.

Framtidsplaner finns

Så här direkt efter sommarmånaderna, när den regelbundna verksamheten haft sommarpaus och det varit omöjligt för de nyanställda att få en helhetsbild av verksamhetens omfattning, är det ännu för tidigt att ge en fullständig redogörelse för hur den nya strategin tar sig ut. Men planer finns. Både Ritva och Gunilla ser möjligheter att exempelvis starta upp kompletterande verksamhet kring matbanken.

– Jag skulle gärna se att vi i högre grad än tidigare kunde samlas till varierande slag av sysselsättning i olika grupper. Vi har till exempel ett utmärkt utrymme i Ekenäs matbank, säger Ritva.

En annan bit som i fortsättningen kommer att koordineras av diakonin är den årliga luciainsamlingen som sedan ett par år skett i församlingens regi. Insamlingsmedlen har gått till diakonistöd för familjer och kommer fortsättningsvis att göra det.

Vi önskar våra nya medarbetare lycka till!

Vikariat

Ledaren för kyrkans barnverksamhet, **Monica Henriksson**, har beviljats tjänstledighet under läsåret för att avsluta projekt som påbörjades redan innan hon anställdes i församlingens tjänst. Under hennes tjänstledighet vikarierar musikpedagog **Iselin Nylund**, som kommer att ansvara för dagklubbsarbetet och arbetet bland barnfamiljer fram till terminsavslutningen i maj.

Vi säger varmt välkommen till Iselin!

Kantor **Pia Nygård** inleder höstterminen med tjänstledighet. I hennes tjänstetelefon svarar under tiden vikarierande kantor **Anders Storbacka** som redan är välbekant för många.

Välkommen, Anders!

Martin Luthers familj:

Martin och Katharina fick sex barn: Hans 1526, Elisabeth 1527, Magdalena 1529, Martin 1531, Paul 1533 och Margarethe 1534. Av dessa dog Elisabeth som ettåring och Magdalena som tolvåring.

Att få barn gav honom nya perspektiv på livet. Ett exempel är följande utdrag ur ett brev till Katharina från en resa till Torgau och ett möte med kurfursten Johan den beständige. Brevet daterat den 27.2 1532 avslutades så här:

"...pussa unge Hans från mig och berätta för lille Hans, lilla Lena och moster Lena att de ska be för vår kära furste och för mig. Även fast det är den årliga marknaden här i denna stad kan jag inte hitta något att köpa till barnen. Om jag inte tar hem något särskilt, ha något till hands till mig att ge dem."

Om dottern Elisabeths död i ett brev till en vän från den 5.8 1528, två dagar efter dotterns död:

"Min lilla dotter Elisabeth är död. Det är märkvärdigt, ett sådant sörjande, nästan kvinnoaktigt hjärta hon har efterlämnat hos mig, så helt är jag uppfylld av smärta. Aldrig hade jag kunnat tro att en fars hjärta kan bli så ömt mot sina barn."

"Ordet vid bordet – Martin Luthers bordssamtal" av Göran Agrell och Peter Strömmer Themis 2015

Citatrutan är sammanställd av Ann-Sofi Storbacka

Det började med ett inhopp

Den första december inleder **Karita Lindgård**, församlingsmästare i Bromarv, officiellt sin ”eviga semester” som hon kallar den kommande pensioneringen. I praktiken gör hon sin sista arbetsdag redan den 15.9 på arbetsplatsen i Bromarvs kyrka och den omgivande gravgården, vackert belägen på åsslutningen vid havsviken mitt i Bromarvs kyrkby.

Text: YVONNE LINDSTRÖM

Att Karita en gång blev församlingsmästare var närmast en tillfällighet och inget som hon planerat. Hon erinrar sig att det var under en biltur någonstans i Svartåtrakten som hon fick ett oväntat telefonsamtal av dåvarande kyrkoherden.

– Det behövdes någon som kunde hoppa in och sköta en själaringning följande vecka och jag lovade ställa upp. Redan dagen därpå blev jag anställd, berättar Karita.

Tjänsten hade då skötts tillfälligt av Karitas äldsta son som nyss tagit emot ett annat jobb. Dessförinnan innehades tjänsten under fem år av hennes yngsta son.

Karita inledde sitt jobb som tillförordnad i april 2005 och året därpå när tjänsten lediganslogs blev hon uppmanad att söka den.

– Jag har trivts utomordentligt bra. Jag tycker om att se resultat och det har jag gjort i det här jobbet som i stor utsträckning handlar om att putsa och feja, hålla kyrkan snygg och gravgården ansad och skött, vilket också uppskattats av församlingsborna. Dessutom trivs jag med att sjunga och det har jag fått göra under förrättningar och gudstjänster, säger Karita som under många tidigare år sjöng med i kyrkokören och redan som barn i kantor Strömlads barnkör.

Under de tolv åren har en hel del förändrats, både i jobbet och i omgivningen.

– I arbetsrutinerna ingår numera att all bokning, statistik och många kontakter sköts enbart elektroniskt. Det föranleder inte samma mängd telefonsamtal som tidigare, vilket gjort att kontakterna människa till människa blivit färre. Inte heller besöker man sina gravar på samma sätt som förr när det var många äldre som kom dagtid och stannade till för en liten pratstund. Överlag har arbetet blivit mer ensamt.

Karita har hunnit jobba både i den lilla Bromarvs församling och efter sammanslagningen vid ingången av 2015 i den betydligt större Ekenäsnejdens svenska församling. Om den senare har Karita bara gott att säga. För henne har omstruktureringen enbart inneburit fördelar.

– Personligen har jag haft möjlighet att lära känna och samarbeta med flera nya medarbetare, främst då präster och kantorer. Dessutom infördes flera olika slag av gudstjänster och mässor här i Bromarv. Renodlade högmässor hålls inte längre varje söndag, vilket har tagits väl emot. Folk tycker om lite variation.

Trots att arbetet varit meningsfullt kommer pensioneringen lägligt för Karita. Det tunga kroppsarbetet har börjat tära på kroppen som nu skall få välbehövlig vila.

– Gravgården här i Bromarv har en så pass brant lutning att arbetet med maskiner och fyllda skottkärror har slitit på mina knän och vrister. Att handskas med kistor kräver i sin tur ansevärd armkraft. Det här arbetet i all sin omfattning är i min mening en aning för tungt för en ensam kvinna.

I Bromarv är det välkänt att maken Per under årens lopp hjälpt till med de allra tyngsta sysslorna. Det har han troget och frivilligt gjort med motiveringen att ”församlingsmedlemmarna skall ju sköta om sin kyrka”.

Bromarvfödda Karita har varit hemorten trogen i hela sitt liv. Efter studentexamen hade hon planer på en lärarutbildning men kärleken kom emellan. Det har ändå alltid funnits jobb för henne i Bromarv. När hon nu kliver ur arbetslivet är det många i församlingen som kommer att sakna hennes glada uppsyn och fenomenala förmåga att tämja ogräs och hålla ordning på gräsmattor och trädgårdsgångar.

Söndagen den 10 september avtackas Karita vid kyrkkaffet som försiggår efter högmässan som börjar kl. 12 i Bromarvs kyrka. Varmt välkommen!

Ekenäsnejdens svenska församling tackar varmt för de tolv åren i tjänst för kyrka och församling och önskar Karita en välsignad tid som pensionär.

Jag fick frågan om jag vill ställa upp och skriva denna kolumn samma dag som Yle Vega gav ut listan på årets sommarpratare. Jag kände mig hedrad och viktig, jag kände mig som en sommarpratare.

Jag försöker alltid lyssna på alla sommarprat, endera på rätt sändningstid eller via Arenan då jag är ute och motionerar, jag läser också gärna biografier och intervjuer med personer i tidningar. Alltid slår mig tanken att alla människor har en intressant historia att berätta, vem det än är, vad det än handlar om. Nu får då jag chansen att berätta min historia och genast blir jag osäker, vad kan jag ha att berätta som skulle intressera andra? Kanske något som inte är bekant från tidigare. Eller bara mina egna genomtänkta tankar.

Alla väntar vi väl på det skedet i livet när barnen är stora och utflugna och man får och kan göra "vad man vill". I det skedet av livet är jag just nu. Mina söner är vuxna, 23 och 25 år gamla, de har utbildning och jobb och bor inte längre hemma. Livet ler och vi har framtiden framför oss! Eller hur är det? Borde vi inte tänka så mycket på framtiden, borde vi leva mera här och nu?

För knappt tre år sedan fick vi sjukdomen cancer in i vår familj. Det var min sambo som drabbades. När beskedet kom så kändes det som om allt blev svart. Vi tänkte då bara på det värsta som kan hända. I flera veckor kunde ögonen tåras nästan var som helst och när som helst.

När det sedan gått en tid så vande vi oss vid situationen. Behandlingar, läkarbesök och allt annat blev vardag. Till och med nervositeten inför läkarbesöken avtog med tiden. Jag som närstående har egentligen aldrig känt mig på sidan om, inte har jag heller tyckt att jag står hjälplös bredvid. Tvärtom tycker jag att jag har en viktig uppgift i det hela, jag känner mig delaktig i allting och har försökt få vardagen att fungera på bästa sätt. Min uppgift har också varit att försöka hålla humöret uppe både på min sambo och på mig själv. Alla dagar är inte roliga, vi har förstås också sämre dagar.

Leif G W Persson skriver i sina deckare att man ska "gilla läget" oberoende av hur det är. De orden tänker jag ofta på. Inte

Camilla jobbade tidigare som banktjänsteman, numera som juridisk assistent. Hon är född och bosatt i Tenala och ledamot i församlingsrådet i Ekenäsnejdens svenska församling.

Borde vi leva mera här och nu?

Text: Camilla Forsström

kan jag säga att jag "gillar" vårt läge, det skulle ju kunna vara mycket bättre, men vi skulle också kunna ha det värre. Vi är realistiska och vi säger ofta till varandra att det är så här nu och vi får ta det som det är.

Jag har också tagit som min uppgift att försöka hitta på program så att vårt liv skulle bli något så när likt det liv vi levde tidigare. Min sambo ser först alltid hindren, vad det än gäller, och jag ser möjligheterna. Slutresultatet brukar bli ganska bra. Att däremellan kunna ta det lugnt har också varit något som jag fått lära mig och nog måste jobba på lite ännu. Det kan vara ganska svårt att koppla av och bara vara. Men sedan när det lyckas så känns det ganska skönt.

Vi har från början pratat öppet om sjukdomen. Man känner sig lättare till mods då. Det här har känts rätt för oss. Det att vi har varit öppna om sjukdomen har gjort att jag också har lättare nu att prata med andra om svåra saker än vad jag hade tidigare. I mitt jobb träffar jag ofta människor som förlorat en nära anhörig och jag känner att jag bättre kan

handskas med sådana situationer nu än tidigare. Min syn på cancer har också förändrats genom vår upplevelse. Allting blir absolut inte svart nu då jag hör om sjukdomen.

Hur vår framtid ser ut så vet vi inte. Det vet ingen annan heller. Vi har inga garantier för framtiden. Borde vi därför tänka mera på tiden som är just nu. Inte bara planera för framtiden, vad vi skall göra sedan när.... vad vi skall köpa sedan när.... Kanske vi borde duka upp finkärlen lite oftare och inte bara ha dem i ett skåp där de samlar damm.

För att göra vardagen lite mer intressant så borde man kanske våga bryta gamla invanda rutiner, inte bara gå på i gamla spår. Kanske man kan ta en annan väg till jobbet än den vanliga, kanske byta platser vid matbordet. Man skall inte vara rädd för att prova på nya saker. Tänk hur mycket roligt man går miste om när man hela tiden går omkring och är rädd eller osäker för att prova något nytt. Det kan uppstå situationer i livet som sedan ändå ändrar på allting. Så gjorde det för oss. ■

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

hösten 2017

Gudstjänsterna är i regel högmässor eller kvällsmässor (KVM) med nattvard.
GDT = gudstjänst utan nattvard. AND = andakt.

september

3.9 13 söndagen efter pingst – *Jesus vår helare*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 18 Tenala kyrka. KVM

10.9 14 s e pingst – *Vår nästa*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka. Kyrkaffe, Karita Lindgård avtackas.
- ➔ Kl. 12 Snappertuna. AND vid kolmilan, Malmbäcka, Fagerökvartetten medv.

17.9 15 s e pingst – *Tacksamhet*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Tenala kyrka. OBS. tiden!
- ➔ Kl. 18 Snappertuna kyrka. KVM

24.9 16 s e pingst – *Guds omsorg*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Tenala kyrka. NalleGDT
- ➔ Kl. 14 Snappertuna kyrka. NalleGDT
- ➔ Kl. 16 Ekenäs kyrka. NalleGDT
- ➔ Kl. 18 Bromarvs kyrka. KVM

oktober

1.10 Mikaelidagen – *Änglarnas dag*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka. Kyrkokören medv.
- ➔ Kl. 12 Snappertuna. SkördeAND och skördejippo (se sid. 3)

8.10 18 s e pingst – *En kristen människas frihet*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka. GDT, de äldres söndag (se sid. 32)
- ➔ Kl. 18 Tenala kyrka. KVM

15.10 19 s e pingst – *Det dubbla kärleksbudet*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Tenala kyrka. GDT, de äldres söndag (se sid. 32)
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka. GDT
- ➔ Kl. 18 Bromarvs kyrka. KVM

22.10 20 s e pingst – *Tro och otro*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 16 Bromarvs kyrka. MusikAND
- ➔ Kl. 18 Snappertuna kyrka. MusikAND

29.10 21 s e pingst – *Jesu sändebud*

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 18 Tenala kyrka. MusikAND

november

4.11 Allhelgona – *Mässa i tröst och hopp*

Ljuständning för de församlingsmedlemmar som avlidit under tiden allhelgona 2016 – allhelgona 2017.

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 10 Tenala kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka
- ➔ Kl. 16 Snappertuna kyrka

5.11 Reformationsdagen

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka

12.11 23 s e pingst – *Förlåt varandra*

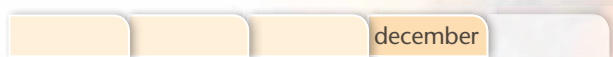
- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka. Litterär mässa med predikan av journalisten Camilla Lindberg
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka. GDT
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka
- ➔ Kl. 18 Tenala kyrka. KVM

19.11 Uppbrottets söndag

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Snappertuna kyrka. FamiljeGDT
- ➔ Kl. 14 Tenala kyrka. FamiljeGDT
- ➔ Kl. 16 Ekenäs kyrka. FamiljeGDT

26.11 Domsöndagen – Kristus Herre över allting

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka

3.12 Första advent – Din konung kommer i ödmjukhet

Mässor och gudstjänster för alla åldrar. Kom med och sjung Hosiana!

- ➔ Kl. 10 Ekenäs kyrka. Diakoniarbetarna Ritva Mieronkoski och Gunilla Lindvik välsignas till tjänst i församlingen
- ➔ Kl. 10 Tenala kyrka
- ➔ Kl. 12 Bromarvs kyrka
- ➔ Kl. 13 Snappertuna kyrka

FÖRBÖN

- **I flera kyrkors vapenhus** finns möjlighet att skriva och lämna kvar lappar eller formulär med önskan om förbön för egen eller andras livssituation. Förbönsämnena bärs fram anonymt i söndagens gudstjänst.
- **Du kan fylla i** ett elektroniskt anonymt förbönsformulär på Ekenäsnejdens svenska församlings webbplats. Förbönsämnena bärs fram anonymt i söndagens högmässa.
- **Du kan personligen** ta kontakt med någon anställd (se kontaktuppgifter på s. 39) gällande förbön eller vända dig direkt till förbönsgruppen i Ekenäs.

Kontakt: eeva.hanner@pp.inet.fi

GEMENSAM BÖN

Lördag 23.9, 21.10, 25.11, 23.12
kl. 9.30 Ekenäs församlingshem

MUSIKANDAKTER

22.10 kl. 16	Bromarvs kyrka
22.10 kl. 18	Snappertuna kyrka
29.10 kl. 18	Tenala kyrka

ANDAKTER

10.9 kl. 12	Snappertuna / Kolmilan
1.10 kl. 12	Snappertuna kyrka

FAMILJEGUDSTJÄNSTER

19.11 kl. 12	Snappertuna kyrka
19.11 kl. 14	Tenala kyrka
19.11 kl. 16	Ekenäs kyrka

NALLE-KYRKA

24.9 kl. 12	Tenala kyrka
24.9 kl. 14	Snappertuna kyrka
24.9 kl. 16	Ekenäs kyrka

Höstmusik 2017

KONSERTER & MUSIKEVENEMANG

EKENÄS KYRKA

- Lö 4.11 kl. 18 Giuseppe Verdi – Requiem**
 Västnyländska kammarkören,
 Den akademiske kor (Köpenhamn),
 Polytekninen orkesteri
 Dir. Niels Burgmann
 Fritt inträde, programblad
- Fr 17.11 kl. 17 och 19 Oratoriet "Skymning, gryning – att stiga ut ur krigets skugga".**
 Musik: Thomas Enroth | Text: Thomas Lundin
 Dirigent Nils-Petter Ankarblom
 Solister: Sören Lillkung, Therese Karlsson, Margaretha Nordqvist, Erik-André Hvidsten
 Symfoniorkestern Orchestra Aurora Finlandica, 100 körsångare och musiker
 Biljetter: Fököp Luckan, Studioticket, Netticket | 30 € + exp.

BROMARVS KYRKA

- Lö 2.9 kl. 18 Maurice Duruflé – Requiem**
 Kammarkören Novena (Esbo)
 Fritt inträde, program 10 €
- Sö 22.10 kl. 16 Musikandakt**

SNAPPERTUNA KYRKA

- Sö 22.10 kl. 18 Orgelbarock från Italien**
 Anders Storbacka, orgel
 Ann-Sofi Storbacka, andakt och musikalisk guidning
 Venedig – Bologna – Rom – Bergamo
 Fritt inträde

TENALA KYRKA

- 29.10 kl. 18 Musikandakt**

Markus Malmgren

Juho Punkeri

Nina Kronlund

Duruflés Requiem

med Kammarkören Novena

Kammarkören Novena framför det meditativa men starka verket Requiem av Maurice Duruflé. Medverkar gör Juho Punkeri och Håkan Lindroos som sångsolister och Markus Malmgren vid orgeln. Nina Kronlund dirigerar.

Kammarkören Novena framför under konserten även några kända och älskade sånger och visor.

Bromarvs kyrka lördag 2.9 kl. 18–19 • Fritt inträde, program 10 €

Kontaktpersoner/kantorer:

Niels Burgmann
 044-755 3628
 niels.burgmann@evl.fi

Sofia Lindroos
 044-755 3600
 sofia.lindroos@evl.fi

Vikarierande kantor
Anders Storbacka
 044-755 3634
 pia.nygard@evl.fi

KÖRER

Höstterminsstart vecka 36 (4–8.9)

EKENÄS KYRKOKÖR

Onsdagar kl. 18.30–20.00 i Ekenäs församlingshem

Ledare: Anders Storbacka

SNAPPERTUNAKÖREN

Torsdagar kl. 19–21 i Snappertuna församlingshem

Ledare: Anders Storbacka

TENALA-BROMARV KYRKOKÖR

Tisdagar kl. 19 i Bromarvs församlingshem (jämna veckor) och i Tenala församlingshem kl. 18.30 (udda veckor)

Ledare: Sofia Lindroos

Körernas Kick Off

Lördag 9.9. kl. 14–18 i Pojo församlingshem.

Kyrkosångskretsens gemensamma start med samövning inför höstkonserten. Tillfället har eftermiddagskaffe och avslutande middag (kl. 18), pris 5 €/person. Anmälan till middagen och ev. allergier senast 1.9 till Anders/Pia 044-7553634.

Raseborgs kyrkosångskrets höstkonsert

Söndag 15.10 kl. 16 i Ingå kyrka

Mendelsohn – Kuhlmann – Möller – koraler m.m.

ALLSÅNGSSTUNDER

Vi träffas första onsdagen i månaden kl. 17.30 i Ekenäs församlingshem och sjunger tillsammans ur sångboken Sionsharpan. Ledare: Anders Storbacka

Start 6.9

Niels har ordet

”Höstens glädje är de stora himlarna, fyllda av sällsamma moln, ett rymdernas drama av färger och mörker.” Så inleder Viola Renvall sin dikt ”Höstens glädje”.

Titeln kan i sig låta lite paradoxal; många upplever hösten som grå, regnig, trist, ett avslut av en sommar som gått. Men egentligen – är inte hösten den mest mångbottnade och mångfacetterade årstiden? En långsam metamorfos från ljumma sensommarkvällar, färgsprakande naturupplevelser i oktoberskogen till den gråkalla november som till slut definitivt för oss till vintern?

Dikten fortsätter: ”Bakom dem väntar stjärnorna att få komma så nära att de kan snudda vid trädens toppar”. Naturen, människan, allt liv går så småningom till vila under vintern. En vinter som återigen för oss till det knoppande livet på våren. Det kan vara värt att ta vara på hösten, att ta till sig dess kaskader av syn- doft- och ljudupplevelser som den grandiosa finalen av sommaren.

”Då sträcker hösten upp mot dem trädens nakna grenar och sjunger sin mörka sång av glädje. Stå under ett sådant naket träd en kväll och lyssna –”

Niels Burgmann, kantor

VERKSAMHETSSTART vecka 36 om inget annat nämns

FAMILJECAFÈER

- Tenala församlingshem tisdagar 9.30–12.30
- Droppen i Österby församlingshem fredagar 9.30–11.30
- Drop-in i Ekenäs församlingshem onsdagar 9.30–11.30
- Snappertuna prästgård tisdagar kl. 9.30–11.30

EVENEMANG FÖR BARNFAMILJER

EKENÄS

Familjekvällar onsdagar 27.9, 25.10, 29.11 kl. 17.30–19.30 i Ekenäs församlingshem.

Sista onsdagen i månaden samlas vi till glad gemenskap i dagklubbsutrymmet för lek och gemenskap, pyssel och musik för småbarnsfamiljer. Kvällste, kakao och smörgås, frivillig avgift för dagklubbens fadderbarn.

DAGKLUBBAR:

EKENÄS:

- Dagklubb för 4-6-åringar: måndagar kl. 9–12 i Ekenäs församlingshem
- Dagklubb för 3-6-åringar: torsdagar kl. 9–12 i Ekenäs församlingshem

I församlingens dagklubb erbjuds barnen lek, pyssel, gemenskap, sång och musik, berättelser och trygg samvaro. Barnen har med ett eget mellanmål.

EFTIS:

Församlingens eftermiddagshem för skolbarn är öppet i Österby församlingshem 15.8–22.12.2017 kl. 12–16.30 varje vardag under skolterminen.

Höstlov: 19–20.10. Vi vill erbjuda barnen en trygg miljö efter skoldagen med möjlighet till aktivitet och vila, ett hälsosamt mellanmål och utevistelse.

NALLE-KYRKA

Söndag 24.9

Tenala kyrka kl. 12

Snappertuna kyrka kl. 14

Ekenäs kyrka kl. 16

FAMILJEGUDSTJÄNSTER:

Söndag 19.11

Snappertuna kyrka kl. 12

Tenala kyrka kl. 14

Ekenäs kyrka kl. 16

KLUBBAR FÖR SKOLBARN

BROMARV

- Lek- och rörelseklubb i Bromarvs skola fredagar kl. 12.20–13.20

TENALA

- Församlingshemmet onsdagar kl. 15–16 (för åk 3–4)

EKENÄS

- Ekenäs församlingshem (klubbtr.) måndagar kl. 18–19
- Österby församlingshem tisdagar kl. 18–19
- Västerby skola torsdagar kl. 18–19

10 - FEST

för alla tioåringar i församlingen

Måndag 20.11 kl. 18

i Tenala församlingshem.

Kontaktperson/Barn & familj:

Vikarie Iselin Nylund

044-755 3611

044-755 3607 (Barnkansliet)

monica.henriksson@evl.fi

Kontaktperson/Eftis:

Daniela Lindgren

0400-291 334

daniela.lindgren@evl.fi

PYSSLA med Daniela

Efter ett långt sommarlov med långa ljusa dagar går vi nu mot hösten. Det är roligt att vara ute i naturen och plocka med sig in av höstens vackra färggranna löv, kastanjenötter, ekollon och rönnbär. Vi brukar fylla glasburkar och skålar med dessa skatter som sedan får pryda hösthemmet. Kvällarna blir också mörkare och vi tänder ljus och pysslar mera inomhus.

På hösten brukar äppelträden ge stor skörd. Ett riktigt enkelt och roligt pyssel är att göra äppeltryck.

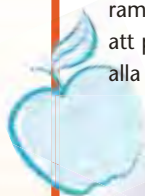
Man börjar med att dela ett äpple på mitten. Sedan penslar man på färg på den släta sidan av äppelhalvan. Jag använde här vanlig vattenfärg som vi hade hemma, men om man t.ex. trycker på tyg och vill att det ska hålla i tvätten så finns det i de flesta bokhandlarna textilfärg som man kan pensla på, på samma sätt som vattenfärg.

Innan färgen torkat på äppelhalvan trycker man den mot pappret eller något annat man vill göra tryck på. Vill man göra flera äppeltryck måste man på nytt pensla på ny färg på äpplet.

Då äppeltrycken var klara tog jag en tuschpenna och ritade ett litet skaft och kärnor på varje äpple.

Det är roligt att kunna återanvända och använda sig av material som finns färdigt hemma. Jag gjorde äppeltryck på en gammal kökshandduk och så gjorde jag kort av sidor ur en gammal bok. Men lätt kan man ju också trycka på ett vanligt tecknepapper och rama in till en tavla eller trycka egna presentpapper eller påsar att packa in en gåva i. Och varför inte göra äpplen i regnbågens alla färger?

Pysselglädje, Daniela

NYA KONFIRMANDER 2017–18

Info & anmälning: Torsdag 7.9

Ekenäs kyrka kl. 14.15

Tenala kyrka kl. 15

UNGDOMSKVÄLLAR

EKENÄS: Onsdagar kl. 18–22 i Kulan med program kl. 19.

TENALA: Onsdagar kl. 18.30–21 Downstairs.

UNG KYRKA

Tenala kyrka

Onsdagar 27.9 och 22.11 kl. 18.30

DAGTRÄFF för daglediga

EKENÄS

Dagträff med lunch i Ekenäs församlingshem
Tredje onsdagen i månaden kl. 12. Lunchavgift 8 €.

- 20.9** Tema: Parrelation på äldre dar
Gäst: Ann-Sofi Storbacka
- 18.10** Tema: Aktuellt från Nepal, Finska Missionssällskapet
Gäst: Maria Westerling
- 15.11** Tema: Finlands presidenter i 100 år
Gäst: Ritva Mieronkoski

SNAPPERTUNA

Dagträff i Snappertuna församlingshem
Andra torsdagen i månaden kl.13.30

- 14.9** Tema: Info om sopsortering
Gäst: Soppolis Heidi Stenman-Wikström
- 12.10** Tema: Minnesproblem – när söka hjälp?
Gäst: Minnesskötare Christel Roth
- 9.11** Tema: Finlands presidenter i 100 år
Gäst: Ritva Mieronkoski

BROMARV

Pensionärsträff i Bromarvs församlingshem
Första onsdagen i månaden kl. 13.30,
skjuts ordnas vid behov, kontakta Gunilla

- 6.9** Tema: Orglar i Västnyland
Gäst: Anders Storbacka
- 4.10** Pensionärsträff samtidigt med jubilarfesten
- 1.11** Tema: Finlands presidenter i 100 år
Gäst: Ritva Mieronkoski

TENALA

Pensionärsträff i Tenala församlingshem
Tredje onsdagen i månaden kl.14,
skjuts ordnas vid behov, kontakta Gunilla

- 20.9** Tema: Minnesproblem – när söka hjälp?
Gäst: Minnesskötare Christel Roth
- 18.10** Tema: Orglar i Västnyland
Gäst: Anders Storbacka
- 15.11** Tema: Finlands presidenter i 100 år
Gäst: Ritva Mieronkoski

MISSIONSKRETSENS KÖTT SOPPA

Välkommen på köttsockpa **onsdag 8.11 kl. 11–13 i Tenala församlingshem**. Missionskretsens köttsockpa säljs till förmån för församlingens missionsprojekt. Soppa kostar 5€/portion.

PROSTERIETS MISSIONSDAG

Söndag 24.9 kl. 12–15 i Pojo kyrka och församlingshem.
Hör dig för om eventuell samtransport till Carita.

ONSDAGSLUNCH

De invanda tisdagsluncherna har flyttat till annan veckodag och därmed också bytt namn.

Ekenäs församlingshem onsdagar kl. 12
den första onsdagen i månaden: 4.10, 1.11 och 13.12

JUBILARFESTER

- EKENÄS** Onsdag 27.9 kl. 13 i församlingshemmet
- BROMARV** Onsdag 4.10 kl. 13.30 i församlingshemmet
- TENALA** Onsdag 25.10 kl. 13 i församlingshemmet

Till festen inbjuds alla församlingssmedlemmar i Ekenäs, vilka fyller 75, 80, 85, 90 eller 95 under tidsperioden 1.7–31.12.2017, samt alla på Tenala- och Bromarvsområdet som fyller nämnda år under 2017 (årets Snappertuna-jubilarer firades våren 2017).

DE ÄLDRES DAG

BROMARV

Söndag med högmässa 8.10 kl. 12 i Bromarvs kyrka, varefter församlingen bjuder på mat och kaffe i församlingshemmet. Kontakta Gunilla vid behov av skjuts.

TENALA

Söndag med högmässa 15.10 kl. 12 i Tenala kyrka, varefter Tenala marthaförening bjuder på mat och kaffe i församlingshemmet. Kontakta Gunilla vid behov av skjuts.

BASAR

Lördag 2.12 kl. 11–13
i Ekenäs församlingshem

Vi säljer hemlagade söta och salta bakverk och annat gott och erbjuder också trevliga loppisfynd. Under basaren kan man delta i flera lotterier och mitt i kommersen kan man slå sig ner med en kopp kaffe i vårt basarcafé. Välkommen med!

Medverkande: Diakoni- och missionskretsen, Kenya-missionskretsen, Fynda och Solkransen.

DIAKONI I EKENÄSNEJDEN

Kontakt & adress: Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs
Diakonimottagningen är öppen måndagar
och tisdagar kl. 9–10

DIAKONIPERSONAL

Carita Englund
040-572 9510
carita.englund@evl.fi

Gunilla Lindvik
040-839 6733
gunilla.lindvik@evl.fi

Ritva Mieronkoski
044-755 3604
ritva.mieronkoski@evl.fi

KRETSARNA ►►► Höststart vecka 37 fr.o.m. 11.9.

Välkommen, du gamla eller nya medlem och ta gärna med dig en vän!

EKENÄS

Diakoni- och missionskretsen i församlingshemmet måndagar kl. 13.

Kontaktperson: Carita Englund
tfn 040-572 9510. **Start 11.9.**

Kenya-missionskretsen i församlingshemmet måndagar kl. 15.

Kontaktperson: Ing-Maj Wikström
tfn 019-241 3026. **Start 11.9.**

Församlingens förbönsgrupp samlas varannan torsdag kl. 10 (**börjar 14.9**) för att be för olika förbönsämnen. Är det något du vill att vi ber för så ta gärna kontakt eller skriv ner ditt böneämne och lämna in det på pastorskansliet. Märk kuvertet med Eeva Hanner/förbönsgruppen. Vi behandlar böneämnena konfidentiellt. Du kan också skicka e-post till eeva.hanner@pp.inet.fi Ta kontakt om du vill delta i gruppen.

Kontaktperson: Eeva Hanner
tfn 050-595 4946.

Ekenäs stödgrupp för minnessjuka och närstående samlas en gång i månaden, tisdagarna 12.9, 10.10, 14.11 och 12.12 kl. 14–15.30 på Larssonsv. 1. Gruppen är ett samarbete mellan Ekenäsnejdens svenska församling och Minneslots Nyland.

För närmare info ring Ritva Mieronkoski
tfn 044-755 3604 eller Susanna Öster
tfn 0400-321 239.

Solkransen – grupp för kvinnor i Kulan (ungdomsutrymmet under pastorskansliet) jämna veckors tisdagar kl.17.30–19.

Kontaktperson: Gunilla Lindvik tfn 040-839 6733. **Start 5.9.**

Kyrkobroderna i församlingshemmet en måndag i månaden kl. 18.

Kontaktperson: Hans Wall, tfn 040-572 9501. **Start: 4.9**

På djupet – bibeldiskussionsgrupp i församlingshemmet i regel sista torsdagen i månaden kl. 19. Gruppen leds av Karl-Gustav Sandelin. **Start: 31.8**

Bokslukarna – öppen läsecirkel med livsåskådningsinriktning samlas i församlingshemmet i regel sista onsdagen i månaden kl. 17. Gruppen leds av Ann-Sofi Storbacka och Ringa Sandelin. **Start: 30.8**

TENALA

Missionskretsen i församlingshemmet, nedre våningen varannan tisdag kl. 13–15. Vi dricker kaffe, den som vill handarbetar, vi tar del av information från de missionsfält församlingen stöder, högläser och diskuterar. **Start 12.9.**

Kontaktperson: Carita Englund
tfn 040-572 9510.

Bönekväll i församlingshemmet, nedre våningen (ingång via diakonikansliet) en måndag/månad kl. 18–20 för att sjunga, läsa bibeln och be för olika böneämnen. Höstens datum är: 11.9, 9.10, 13.11 och 11.12.

Om du inte kan delta men vill att vi ber för något som ligger dig varmt om hjärtat kan du kontakta Carita Englund per tfn 040-572 9510 eller epost: carita.englund@evl.fi. Du får vara anonym om du vill men vi som ber har också tystnadsplikt.

Öppet hus i Tenala i församlingshem varannan torsdag kl. 10–12. Välkommen in till vårt torsdagscafé för en stunds informellt umgänge över en kopp kaffe. **Start 14.9.**

DIAKONIHJÄLP

Understöd till församlingens diakonihjälp som stöder familjer och enskilda personer i församlingen kan betalas in på kontonumret.

FI 1755496610000287

Märke: Diakonihjälp

EKENÄS MATBANK

Matbanken i Ekenäs är ett samarbetsprojekt mellan Ekenäsnejdens svenska församling, Missionskyrkan, Metodistkyrkan och lokala livsmedelsaffärer. Ekenäs Matbank verkar i en affärsfastighet på Björknäsgatan 29–31.

Matutdelning varannan torsdag kl. 14 från och med 7.9.

Upplever du att du är i behov av mathjälp så tveka inte att ta kontakt med diakoniarbetarna Carita, Ritva eller Gunilla.

Verksamheten resulterar i fasta utgifter som hyra och el och vi är tack samma för alla ekonomiska bidrag. Vill du ge en donation till förmån för Matbanken är kontonumret FI 1755496610000287.

Märke: Ekenäs Matbank

Ta gärna kontakt om du vill bidra med din arbetsinsats.

TENALA-BROMARV MATBANK

Är ett samarbete mellan Ekenäsnejdens svenska församling, Sale, Carl-de- Mumma och Metro/ Pikatukku.

Matutdelning torsdagar kl. 14 i Tenala församlingshem.

Kontaktperson: Mona Andersson
tfn 040-5484783

FAMILJERÅD GIVNINGSCENTRALEN RASEBORG

www.raseborgfrgc.fi

Tidsbeställningar:
ti och to kl. 9–10
on kl. 13–14
Tel.: (019) 238 281
E-post: raseborgfrgc@evl.fi

Ny besöksadress:
Orkdalsvägen 6, bost. 2
10420 Skuru

SECONDHAND FYNDA

för BISTÅND & MISSION

Kom och gör prisvärda fynd!

Kom ihåg oss när du städar eller förnyar hemma eller när du vill köpa en gåva att ge bort!

VI HAR ÖPPET

Tisdagar kl. 14-18

Torsdagar kl. 14-18

Lördagar kl. 10-14

VI HAR VARUMOTTAGNING

under öppethållningstid.

Du kan också ringa våra kontaktpersoner och komma överens om leverans.

FYNDA tar tacksamt emot hela och rena saker, antingen direkt till bistånd eller till försäljning. Inkomsten från försäljningen går till välgörenhet i lika delar; till bistånd via församlingens eget biståndsarbete och till mission via Finska Missions-sällskapet.

KONTAKTPERSONER

Gita Lindholm

gita.lindholm@vndata.fi

tfn 040-518 0301

Viveca Lindblom

040-729 3950

Guy Sundström

040-085 1789

FYNDAS ADRESS:

Trollbergsvägen 12

10650 Ekenäs

Ekenäsnejdens svenska församling

Jobbet i
FYNDA är en
insats för en annan
människa

Under en längre tid har vi flitigt uttryckt behovet av flera frivilliga händer i Fynda. Det behovet finns fortfarande. Det finns rum för många nya frivilliga arbetare. Kanske det här är något som kunde intressera dig?

Som frivillig bestämmer man själv när man jobbar och vad man vill göra. Alla kan hitta ett eget område eller arbeta i par eller i grupp om det känns bättre. Ingen behöver vara expert på någonting, man kommer långt med sunt bondförstånd och god vilja. Med de samlade kunskaper och erfarenheter som finns inom gruppen blir resultatet ändå en fungerande helhet.

Det mesta praktiska arbetet görs när Fynda är stängt. Det blir aldrig enformigt, ingen dag eller vecka är den andra lik. Det sorteras och packas bistånd till Lettland, det diskas och stryks och fylls på i butiken. Kläder repareras, gardiner och mattor mäts, lampor och mojänger kollas, det städas och ordnas och saker skall hämtas och föras.

"Karajobb" finns också, t.ex. att lasta och köra och göra reparationer av olika slag.

När Fynda är öppet behövs folk i kassan och ute bland kunderna. Det kan behövas hjälp att hitta bland alla våra tusen saker. Vi satsar också mycket på att ge information om vår verksamhet eftersom vi hela tiden har nya kunder.

Den som jobbar i Fynda ger av sin tid och bidrar med sin arbetsinsats. Belöningen är att veta att det man gör är till hjälp för andra människor. Det här är ett meningsfullt frivilligarbete, man får mer än man ger. Värdefull är också den sociala samvaron i arbetsgruppen och med våra kunder.

KONTAKTA OM DET HÄR LÅTER SOM NÅGOT FÖR DIG!

JULFÖRSÄLJNINGEN I FYNDA

Lagom till
tisdagen den 21 november
har julsortimentet fyllts på och lagts fram. Kom gärna in och fynda förmånliga julklappar!

JULMATPAKET TILL LETTLAND & LITAUEN

Paket tas emot i Fynda under oktober och november. Paketet kan innehålla torrskaffning såsom gryn och mjöl, kaffe och te, socker, kex, russin, konserver, hygienartiklar m.m. Närmare instruktioner finns att få i Fynda. Om du behöver hjälp med packning, avhämtning eller har frågor så ring **Gita Lindholm, tfn 040-518 0301.**

FRIVILLIG

NY UTBILDNING HÖSTEN 2017

Är kanske just du en resurs?

Kom med på utbildningen som ger inspiration och färdighet att arbeta som frivillig, till exempel inom besöksstjänsten (att besöka äldreboenden för att läsa, sjunga, gå ut med de äldre), inom matbanksverksamheten eller Fynda – lopptorgsverksamheten.

KICK OFF-SEMINARIUM

för frivillig-utbildningen

Onsdagen den 13.9 kl.17–19

på Uncan i Ekenäs

Program:

Kaffeservering

- Öppningstal: **Kirsi Ala-Jaakkola**, äldreserviceschef inom staden Raseborg
- Frivilliga berättar om sina erfarenheter
 - **Ritva Isaksson**, Stöd för de äldre i Karis och Pojo – Guldkanten till äldreboenden
 - **Stina Högberg**, församlingens besöksstjänst – Vänverksamheten
 - **Pirjo Laatikainen**, Folkhälsan – Info om olika grupper

Workshops:

- Folkhälsan – Praktisk hjälp med hjälpmedel
- Seniorrådgivning
- Minneslots
- Diakoni i Ekenäsnejden – frivilligarbete inom diakonin
- Föreningar representerade

FRIVILLIG MEDARBETARE – UTBILDNINGSDAG 1

Onsdagen den 11.10 kl. 17–20

Ingrid Hollméus-Nilsson

- Föreläsning

FRIVILLIG MEDARBETARE – UTBILDNINGSDAG 2

Onsdagen den 25.10 kl. 17–20

Föreläsningar:

- Susanna Öster, Minneslots – Bemötande av minnessjuka
- Församlingen, existentiella frågor (sjukdom, sorg etc.)
- Seniorrådgivning, om sociala förmåner

Utbildningen arrangeras i samarbete med
Raseborgs stad/Seniorrådgivningen
Röda Korset/Lokalavd. i Ekenäs
Minneslots i Nyland
Stöd för de äldre i Karis-Pojo
Äldreomsorgen i Ekenäs r.f.
Folkhälsans Förbund r.f./Pirjo Laatikainen

Koordinator för frivilligverksamheten

Ritva Mieronkoski

Telefontid: **tisdagar kl. 10–11**
(fr.o.m. 19.9.2017).

Ring henne på numret

040-572 8075

om eller när du

- vill veta mera
- vill erbjuda dig själv till frivilligarbete
- har behov av frivilliga tjänster

I KÖKET

med Ylva

I KÖKET
är rutan för
amatörkockar med
matlagningsiver och
-intresse. Recepten med
angivna mått är prövade
i det egna köket.
Lycka till!

Rostbiff med Hasselbackspotatis

Text och foto: YLVA LAURILA

Det finns ett överutbud av recept, vi läser i tidningar, söker på nätet, får av vänner och bekanta. En del ratar vi genast, en del prövar vi bara en gång men sedan finns det guldkorn vi samlat på oss genom åren, favoriter som vi lagar gång efter gång, gamla släktklenoder som följer oss generation efter generation och sedan finns ju förstås den där samlingen som skall prövas sen när vi har tid.

Rostbiff har vi alla lagat någon gång. Den passar perfekt som huvudrätt tillsammans med potatis och grönsaker eller som tillägg på buffébordet. Ett garanterat saftigt och välsmakande kött som kan förberedas upp till ett par dagar innan det skall serveras.

Som bonus får man en underbar sås som man hastigt svänger ihop innan gästerna anländer. Kan tillredas på nöt, lamm eller vilt.

Receptet är beräknat för 6–8 personer. En bra tumregel är att beräkna 200 g kött per person om man äter det som huvudrätt, vid buffé minskar man mängden efter hur mycket annat man tänkt bjuda på.

ROSTBIFF

- 1½ kg rostbiff
- 4 dl rödvin
- 2 dl soja
- ½ dl honung
- ½ tsk sambal oelek
- 2 tunt skivade vitlöksklyftor
- 2 msk koncentrerad oxfond

Ta köttet ur kylen och låt det tempereras.

Koka upp alla ingredienser i en kastrull som precis rymmer köttstycket. Lägg steken i den kokande lagen.

Täcker inte vätskan köttet måste biten vändas efter några minuter så att ytan stängs.

Sätt i en termometer och låt köttet koka sakta tills termometern visar 65 grader.

Ta upp köttet, slå in det i folie medan du så fort som möjligt kyler spadet i kallt vattenbad. Placera köttet i en stor plastpåse, håll över spadet, knyt om, spadet skall täcka köttet. Placera i en bunke och ställ i kylskåp till dagen därpå, kan t.o.m. förvaras ett par dagar i kylskåpet innan servering.

Klipp ett hörn av påsen, sila spadet genom ett durkslag, spara till såsen. Skär upp köttet i tunna skivor.

SÅS

Späd spadet med grädde, koka ihop och smaka av. Avred med maizenamjöl till lämplig konsistens.

HASSELBACKSPOTATIS

- potatis
- smör
- skorpsmulor
- salt

Välj ut jämnstora potatisar av en fast sort, beräkna 2–3 st. per person.

Värm ugnen till 200 grader.

Skala potatisen, skär den i tunna skivor men inte helt genom, den skall sitta ihop. Placera potatisarna i en ugnsfast form, strö över salt.

Skär tunna smörskivor, jag brukar använda osthyveln, det fungerar bra. Placera en smörskiva på varje potatis, sätt in formen i ugnen.

När smöret har smält, ta ut formen ur ugnen, strö ett tunt lager skorpsmulor över varje potatis, ös av det smälta smöret över potatisarna. Sätt formen tillbaka in i ugnen, ös ytterligare 1–2 gånger under gräddningstiden. Grädda ca 1½ h, potatisen skall vara vackert gyllenbrun.

OM VÅREN

*En bok om det vackra, det sköra,
det storslagna och det vardagliga.*

Den bok som för mig just nu mest påminner mig om temat "Nåd för framtiden" är Karl Ove Knausgård's senaste roman på svenska "Om våren". Litteraturvänner har en kluven inställning till Knausgård, en del är fascinerade av hans tegelstenstjocka böcker medan andra ryggar tillbaka inför det monumentala och självutlämnande. Han skriver inte bara om sig själv utan också om närstående och det är inte så enkelt att förhålla sig till. Jag ser ändå att han har en ömsint blick på sina närmaste, det är inga hämndlystna försvarsskrifter som han skriver.

"Om våren" är en bok som har en bestämd mottagare i åtanke. Karl Ove Knausgård tilltalar sin några månader gamla dotter och skriver till henne (och till oss som läser) om en vårdag i deras liv. De första 10 sidorna är bland det allra vackraste jag har läst om en förälders tankar om sitt barn. Eftersom jag inte är någon författare blir det jag skriver om min läsupplevelse platt, men jag är djupt berörd över det han skriver om och till sin lilla dotter. Han säger att han ville försöka se på världen med sin lilla dotters ögon, att skriva var för honom ett sätt att göra plats åt sin dotter i familjen och i världen. Jag ser att han verkligen har lyckats med att göra det.

Jag vet inte om Knausgård's dotter kommer att läsa den här boken, eller ens om hon kommer att

tycka om den. Jag kan tänka mig att där finns sådant som gör henne glad och berörd, men också sådant som hon inte skulle vilja veta om sin pappa eller om sin familj. Jag tror ändå att det är viktigt att någon skriver om det vackra och det sköra, om det storslagna och det mest vardagliga i ett familjeliv. Eftersom mamman i familjen kämpar med psykisk sjukdom handlar boken också om ett besök hos barnskyddet och på avdelningen där mamman vårdas en tid. Det skrivs och talas ännu alldeles för lite om psykisk ohälsa och om att det är möjligt att mestadels kunna leva ett riktigt bra liv trots allt. Knausgård gör det och han gör det så bra.

"Mörkret som ger glädjen djup" heter en bok som Märta Tikkanen en gång skrev som också handlade om psykisk sjukdom i familjen. Svärtan i "Om våren" ger nåden och kärleken djup. Knausgård skriver: "Kärlek är mycket, det mesta av den är flyktigt, förbundet med allt som händer, allt som kommer och går, allt som först fyller oss, sedan tömmer oss, men den kravlösa kärleken är konstant, den glöder svagt hela tiden, och jag vill att du ska veta det, att du föddes in i också den, och att den ska omsluta dig, vad som än sker, så länge din mamma och jag lever."

Ann-Sofi Storbäck

Karl Ove Knausgård: Om våren. Illustrerad av Anna Bjerger. Norstedts 2017

Bokslukarnas öppna läsecirkel träffas i regel sista onsdagen i månaden kl. 17 i Ekenäs församlingsshem.

Kontaktuppgifter

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING

www.ekenasnejdensforsamling.fi

Pastorskansliet Ekenäs (vard. 9-13)

019-241 1060

Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs

ekenasnejdens.forsamling@evl.fi

Telefax: 019-241 2688

PB 68, 10601 Ekenäs

Betjäningpunkten Tenala (må och to kl. 10-12)

019-241 1060 (Ekenäs)

Sockenv. 13, 10520 Tenala

Se kompletterande uppgifter på sid. 3

PERSONAL

Kyrkoherde Anders Lindström	0400-527 488	anders.lindstrom@evl.fi
Kaplan Tuija Wilman	044-755 3601	tuija.wilman@evl.fi
Kaplan Monica Cleve	044-755 3627	monica.cleve@evl.fi
Församlingspastor Wille Westerholm	0400-640 786	wille.westerholm@evl.fi
Kantor (B) Niels Burgmann	044-755 3628	niels.burgmann@evl.fi
Kantor (C) Sofia Lindroos	044-755 3600	sofia.lindroos@evl.fi
Kantor (C) Anders Storbacka (vikarie)	044-755 3634	anders.storbacka@evl.fi
Diakonissa Carita Englund	040-572 9510	carita.englund@evl.fi
Diakoniarbetare Ritva Mieronkoski	044-755 3604	ritva.mieronkoski@evl.fi
Diakoniarbetare Gunilla Lindvik	040-839 6733	gunilla.lindvik@evl.fi
Ungdomsarbetsledare Kjell Wikström	040-821 5327	kjell.wikstrom@evl.fi
Ungdomsarbetsledare Tom Blomfelt	040-845 3942	tom.blomfelt@evl.fi
Ungdomsarbetsledare Markus Andersson	044-755 3635	markus.andersson@evl.fi
Ledare för barnverksamheten Iselin Nylund (vikarie)	044-755 3611	iselin.nylund@evl.fi
Ledare för eftermiddagshemmet Daniela Lindgren	0400-291 334	daniela.lindgren@evl.fi
Informatör Yvonne Lindström	044-508 1527	yvonne.lindstrom@evl.fi
Kanslist Marina Åsten	019-241 1060	marina.asten@evl.fi
Kanslist Petra Fagerström	019-241 1060	petra.fagerstrom@evl.fi
Värdinna (Ekenäs/Snappertuna) Gun-May Ekström	040-567 4616	gun-may.ekstrom@evl.fi
Värdinna (Tenala/Bromarv) Mona Andersson	040-548 4783	mona.andersson@evl.fi
Församlingsmästare (Ekenäs/Snappertuna) Tove Holmström	040-761 5072	tove.holmstrom@evl.fi
Församlingsmästare (Tenala/Bromarv) Kristian Svenskberg	0400-806 137	kristian.svenskberg@evl.fi
Församlingsmästare (Bromarv) Karita Lindgård (– 15.9)	040-743 6649	karita.lindgard@evl.fi

RASEBORGS KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

www.raseborgsforsamlingar.fi

Ekonomikontoret Ekenäs (vard. 9-13)

019-241 1540

Larssonsv. 1, 10600 Ekenäs

Ekonomidirektör

Christer Lindvik

0400-488 374

christer.lindvik@evl.fi

Gravärenden/kremering

Carita Siltanen (chef för begravn.väsendet)

0400-540 022

carita.siltanen@evl.fi

Charlotta Laukkanen (trädgårdsmästare)

040-523 1648

charlotta.laukkanen@evl.fi

Ramsdals lägergård

Nina Asén-Nyman (värdinna)

019-244 8015

Ramsdal, 10820 Lappvik

Österby församlingshem

019-241 5293

nina.asen-nyman@evl.fi
Rusthållsgr. 2, 10620 Ekenäs

Mitt psalmval

Det gläder mitt hjärta stort att den här sången fick komma med i vårt psalmbokstillägg och således fick psalmstatus. För mig kommer den nog ändå alltid att kännas mer som en sång än en psalm.

"Må din väg" upptäckte jag egentligen via en kör som jag ackompanjerade och noterade direkt den underbara texten. Jag började använda den med mina egna körer och många med mig gillade även den. Med sin ödmjuka och vackra text rör den människor på olika plan. Noterade till min fröjd att man också valt att sätta med den engelska originaltexten. Det är även fint med en finsk översättning samt handtecken så att innehållet kan nå så många som möjligt oberoende av språk.

Sången för mig har en alldeles egen personlig kontaktpunkt eftersom vi använder den som avslutande sång på våra körövningar i Snappertuna. Fick lära mej i ett tidigt skede som ung kantor att det hörde till att be Herrens välsignelse som avrundning på körkvällen men kände mej egent-

ligen aldrig riktigt bekväm att leda den... Men "Må din väg" tycker jag säger i stort sett samma sak i sin avslutande fras och genom musiken/sången kändes det naturligare för mej att önska varandra välsignelse tills nästa gång vi ses.

Jag hoppas att många med mig finner glädje och frid med att få sjunga denna psalm.

Pia Nygård, kantor

Psalm 947

"Må din väg gå dig till mötes"

Må din **väg** gå dig till **mötes**
och må **vinden** vara din **vän**
och må **solen värma** din kind
och må **regnet vattna själens jord**
och **tills vi möts igen** må **Gud hålla,**
hålla dig i sin hand.

FINSKA

Tulkoon tie sinua vastaan,
olkoon tuuli aina myötäinen,
päivä poskillesi paistakoon,
sade pelloillesi virratkoon.
Ja kunnes kohdataan, elämäsi
jääköön käsiin Jumalan.

ENGELSKA

May the road rise to meet you,
may the wind be always at your back,
may the sun shine upon your face,
may the rain fall softly on your fields,
until we meet again may God hold you
in the palm of his hand.

Irländsk bön, Per Harling 1995

